

lira

Jaarverslag 2012

CS

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	3
Over Lira	10
Kerncijfers	14
Begroting 2013	15
Jaaroverzicht	16
Leenrechtgelden.....	17
Thuiskopiegelden	20
Kabelgelden	22
Reprorechtgelden	25
Overige geldstromen	29
Jaarrekening 2012	30
Balans per 31 december 2012	31
Exploitatierkening over 2012	32
Kasstroomoverzicht over 2012.....	33
Toelichtingen op de jaarrekening.....	34
Toelichtingen op de balans	35
Toelichting op de exploitatierkening	40
Analyse van verschillen tussen exploitatierkening en begroting.....	42
Ondertekening jaarrekening	43
Overige gegevens	44
Samenstelling bestuur en bureau	45
Controleverklaring	50

Bestuursverslag

Stichting Lira in het jaar 2012

1. Woelige tijden

Lira heeft sinds haar geboorte in 1986 nooit echt rustige tijden gekend, maar het gevecht om een passende beloning voor alle makers van teksten waar Lira in de loop van 2012 in verwickeld raakte, mag wel als uitzonderlijk aangemerkt worden. In ietwat apocalyptische stijl kan met recht en reden gezegd worden dat de strijd om de rechten waarlijk is losgebarsten. Van overheidswege is geprobeerd makers te steunen door het uitbrengen van het wetsvoorstel auteurscontractenrecht, maar die op zichzelf lofwaardige poging heeft nog niet alles gebracht waarop vertegenwoordigers van makers zoals Lira hoopten.

2. Digitale teksten

De belangrijkste terreinen waarop ook in 2013 nog slag geleverd wordt, kunnen als tekstueel en audiovisueel aangeduid worden. Gevolgen van vooral de digitalisering spelen op beide terreinen een belangrijke rol. Bij digitale teksten is er sprake van een wel heel gemakkelijke, onvergoede verdere verspreiding. Nu de internationale distributie van digitale audiovisuele werken als tv-series, films en gescripte documentaires op de Europese agenda zo'n hoge prioriteit heeft gekregen, dreigt tegelijk de zekerheid dat makers en producenten hun geld ontvangen, ondermijnd te worden.

Om met digitale teksten te beginnen: 2012 was een jaar waarin Lira met gering succes haar collectieve diensten aanbood aan digitaliserende archieven. Daar stuiten we op zulke geconcentreerde en gecoördineerde tegenstand dat alleen nog procederen een begaanbare weg lijkt. Modellen die op legale wijze digitale exploitaties regelen, modellen die in goed overleg met bibliotheekvertegenwoordigers in de gezamenlijke Commissie Digiti©e ontwikkeld waren, werden kortzichtig afgewezen. Liever besteedt men een paar ton per jaar aan het schrijven van brieven of e-mails aan individuele auteurs of men hun werk zonder vergoeding mag digitaliseren en exploiteren dan een regeling te treffen met collectieve beheersorganisaties (cbo's) als Lira, ook al kost zo'n regeling veel minder en worden langs die weg de betreffende auteurs tenminste van een honorabele vergoeding voorzien.

Zo werd Lira in 2012 door het Regionaal Archief Leiden (RAL) waarin alle tegenstand tegen elke loyale toepassing van de Nederlandse wetgeving geconcentreerd leek, vaak aan een heel lang lijntje gehouden totdat begin 2013 het punt werd bereikt dat de betreffende instelling welhaast onvermijdelijk door Lira gedagvaard moest worden. We zullen zien hoe de rechters erover oordelen.

3. Audiovisueel

Niet minder bont maakten het in 2012 de Nederlandse kabelexploitanten die na langdurige onderhandelingen vanaf 1 oktober 2012 opeens stopten met het betalen van de verschuldigde kabelgelden en sindsdien dus inbreuk plegen op de rechten die Lira in eigendom heeft en voor aangesloten auteurs beheert. Begin 2013 ontvingen dan ook enige tientallen kabelmaatschappijen van Lira een sommatie, in drie gevallen gevolgd door een dagvaarding waarin zij gemaand werden met onmiddellijke ingang tot betaling van het verschuldigde inclusief wettelijke rente over te gaan.

Kabelexploitanten beroepen zich voor hun betaalweigering op gewijzigde technische omstandigheden. Van een gelijktijdige doorgifte van uitgezonden programma's zou daardoor geen sprake meer zijn. De grond zou daarmee aan deze betalingsverplichting zijn komen te ontvallen. Een recente uitspraak in België (Telenet) bewijst het tegendeel. De ratio van de kabelwetgeving is door mineure technische veranderingen geenszins aangetast. Betaald zal er moeten worden.

4. Bestuur

Het bestuur van Lira kende ook in 2012 zeven bestuurszetels die alle zeven bezet waren. Vijf van de bestuursleden werden ooit op verschillende tijdstippen bij bindende voordracht voorgedragen door de VSenV, één bij bindende voordracht vrij recent door de NVJ en één bestuurder, te weten de penningmeester, zonder bindende voordracht op initiatief van het bestuur van Lira door de vergadering van aangeslotenen.

Alle bestuursleden werden na hun voordracht, bindend of niet, uiteindelijk benoemd door de vergadering van aangeslotenen.

Vanaf medio 2013 zullen er als gevolg van een wijziging in Lira's statuten altijd twee plaatsen in het bestuur zijn die door onafhankelijke bestuurders zullen worden bezet. Dat is de voorzitterszetel en de penningmeesterzetel die beide niet vallen onder de bindende voordrachtregeling van de statuten, maar die beide bezet zullen worden na benoeming van twee personen rechtstreeks op voordracht van de vergadering van aangeslotenen, of - bij het uitblijven van zo'n voordracht - bij benoeming door de vergadering van aangeslotenen op advies van het bestuur. De voorzitter en de penningmeester zitten dan niet meer in het bestuur namens een constituerende vereniging, maar rechtstreeks voorgedragen en benoemd door de vergadering van aangeslotenen.

5. Financieel resultaat

Het is een mooi slot van een lange financiële carrière dat vertrekkend penningmeester Rien Verhoef een mooie jaarrekening 2012 achterlaat.

Nog in 2010 werd door Lira een verlies geleden van rond de 5 ton, een verlies dat toen door een stevig eigen vermogen (per begin 2010 nog drie miljoen euro) gelukkig goed kon worden opgevangen, maar dat wel om maatregelen vroeg. Deze maatregelen zijn in de loop van 2011 en 2012 genomen. Ze resulteerden in een beduidend lager negatief exploitatieresultaat voor 2011 van 139.000 euro op een totaal aan lasten van bijna 2 miljoen. Het toen geschetste vooruitzicht dat aan het slot van 2012 misschien weer eens een klein batig saldo geboekt zou kunnen worden, is uitgekomen. Over 2012 werd een batig saldo geboekt van 237.000 euro op een totaal aan lasten in 2012 van 1.557.000 euro. Een verder oplopend gebrek aan evenwicht tussen inkomsten en uitgaven werd daardoor voorkomen.

6. In Cedar-verband

Eén van de middelen om de uitgaven van Lira te beheersen, zelfs omlaag te brengen, komt voort uit het bestaan van Cedar, het facilitair bedrijf dat onder leiding van directeur Hein van Leeuwen na het toetreden van de regisseurs-cbo Vevam voor inmiddels zes cbo's de werkzaamheden verzorgt. Bezuinigingen in Cedar werken in gunstige zin door naar de exploitatierekeningen van de stichtingen.

Vooraf de sinds jaren gestage achteruitgang in inkomsten van de Stichting De Thuis kopie veroorzaakte voor Cedar en voor de andere stichtingen problemen.

Oplossingen werden gevonden door sterker te gaan automatiseren waardoor loonkosten gedrukt konden worden respectievelijk de productiviteit kon worden verhoogd, en door te verhuizen. Dat laatste heeft in april 2012 plaats gevonden. Toen ging Lira van de verblijfplaats aan de Siriusdreef naar een andere plek in Hoofddorp, linea recta zo'n 750 meter in de richting van de Kruisweg schuin tegenover het Crowne Plaza Hotel. Daarmee werden tegelijk de jarenlange huisvestingsbanden met Buma/Stemra beëindigd.

7. Lira Nieuws waarde

2012 was het vierde jaar van het in 2009 begonnen samengaan van Nieuws waarde met Lira. Als product van wervingscampagnes zijn er inmiddels ruim 1200 freelancers bij Lira aangesloten, afkomstig uit twee richtingen: de NVJ en de FLA/VSenV.

De journalistieke incasso belooft nog geen fantastische bedragen. Verhoging daarvan wordt door iedereen zeer wenselijk geacht, maar moet overal zwaar bevochten worden.

Het streven van Lira is erop gericht de verdeling van journalistieke gelden waar mogelijk te stroomlijnen en op te nemen in bestaande repartitiekkanalen teneinde op die manier kosten te besparen, juist ook omdat anders die kosten te zwaar op journalistieke geldstromen gaan drukken.

8. Digitale rechten

Begin 2010 sloten Lira en het Nederlands Uitgeversverbond (NUV) een samenwerkingsovereenkomst waarin Lira de toepassing van de aan haar overgedragen digitale rechten beperkte tot collectieve exploitaties, zoals digitaliseringsprojecten in bibliotheken, archieven, culturele erfgoed-projecten zoals het krantenproject van de Koninklijke Bibliotheek, de Google-schadeclaim en dergelijke meer, geheel conform de collectieve taak die Lira zich ook op andere terreinen heeft gesteld.

Het was een belangrijke overeenkomst en het duurde dan ook nog tot maart 2011 voordat ook de juridische formulering van dit Lira-NUV-convenant haar beslag had gekregen en aangeslotenen (en uitgevers) schriftelijk geïnformeerd konden worden.

Zoals gemeld is aan de kant van cultureel erfgoed-instellingen echter nog steeds de weerstand tegen het aangaan van regelingen met Lira groot. Zonder een gerechtelijke actie lijkt het niet te gaan lukken om inbreuken op het digitale auteursrecht van aangeslotenen met succes aan te pakken.

De rationaliteit van bedoeld verzet is soms ver te zoeken. Met gemak wordt door de tegenstanders een ton aan terugkerende extra kosten gemaakt waar een jaarlijkse bijdrage van zeg 10.000 euro tot een volledige en gemakkelijk te realiseren legalisering had kunnen leiden.

9. Audiovisuele rechten

Na afloop van de schikking die voortvloeide uit een kort geding waarmee het door Lira en het Netwerk Scenarioschrijvers ondersteunde en bestuurde Contractenbureau in de tweede helft van 2009 ten strijde was getrokken tegen de met uitsluiting dreigende publieke omroepen (NPO) kon niet worden gezegd dat in 2011 de bereidheid aan producentenkant erg groot was om met het mede door Lira ondersteunde PAM (Portal Audiovisuele Makers) de substantiële gesprekken te voeren die de rechter in Amsterdam bij het opstellen van genoemde schikking beoogd moet hebben.

De geboorte van het uit producenten, omroepen en exploitanten bestaande monstrem RODAP nam daarnaast nogal veel tijd in beslag.

Veel tijd ook ging verloren toen partijen moesten wachten op wat de overheid in het kader van het auteurscontractenrecht aan de wetsartikelen over filmwerken zou willen veranderen. In 2012 kwam dan eindelijk een wetsvoorstel ter herziening van de Auteurswet vanuit het gezichtspunt van het auteurscontractenrecht, in het bijzonder ook het contractenrecht inzake filmwerken (dus film en tv). Al langer lopende onderhandelingen, gevoerd vanuit het zogenoemde rechtencollectief, liepen echter op niets uit. Het rechtencollectief zelf spatte uiteen, toen producenten zich aansloten bij RODAP. Kabelexploitanten en het meer dan alleen de kabel omvattende RODAP weigerden te betalen wat de rechthebbenden van hen vroegen. Lira zag zich gedwongen begin 2013 naar de rechtbank te trekken voor het aanspannen van een bodemprocedure wegens een massale inbreuk op rechten. Het ging daarbij primair om kabelrechten en zogenoemde catch up-rechten, maar het is niet onmogelijk dat zo'n zelfde onaangename en kostbare weg bewandeld moet worden om andere rechten die makers aan Lira hebben toevertrouwd, te verzilveren.

Hoe het op het audiovisuele terrein zou moeten, is intussen genoegzaam bekend sinds het samenwerkingsverband PAM haar PAMflet heeft gepubliceerd. Scenarioschrijvers, regisseurs en acteurs doen daarin uit de doeken hoe hun aanspraken op vergoedingen geregeld zouden moeten worden om te voorkomen dat zij - zoals nu het geval is - alleen aan het begin van het productie- en distributieproces een tegemoetkoming van de producent ontvangen.

10. De standaard-repartities

Ten aanzien van de gewone repartities (leenrecht, kabelgelden, thuiskopievergoedingen en reprorechtgelden) vallen vele opmerkingen te maken, maar ik beperk me tot de volgende.

10.1 Leenrecht

De procedure die de Stichting Leenrecht aanspande tegen de verzamelde Nederlandse bibliotheken (VOB), werd door rechthebbenden tot in hoogste instantie teleurstellend verloren.

Tegelijk moet opgemerkt worden dat er gelukkig enige groei zit in de uitleen van andere soorten werken tegenover de gestage neergang in de uitleen van gedrukte boeken. De frequentere uitlening van die andere soorten werken brengt soms enig profijt met zich mee voor schrijvers, zoals voor scenaristen en schrijvers van luisterboeken.

10.2 Kabelgelden

De kabelovereenkomst liep 1 oktober 2012 af en werd niet verlengd. Daarna ontstond er een illegale situatie waarin kabelexploitanten zonder toestemming auteursrechtelijk beschermde werken van velerlei aard bleven exploiteren. Tegen die situatie heeft Lira eind 2012 sommaties doen uitgaan, begin 2013 gevolgd door dagvaardingen. Partijen zullen elkaar naar verwachting voor de rechter treffen.

10.3 Thuiskopie

De situatie bij Stichting de Thuiskopie werd de laatste jaren steeds ernstiger. In betrekkelijk korte tijd daalden de inkomsten in aanzienlijke mate. Om slechts één voorbeeld te geven: bedroeg de incasso voor Lira in 2008 nog bijna 2 miljoen euro, in 2012 was die gedaald tot 176.000 euro.

Dat was het resultaat van een weigering van de Nederlandse overheid om een in tal van andere landen inmiddels ingevoerde verruiming van de thuiskopieheffing op andere dragers dan alleen blanco cd's toe te laten. Een belangrijke uitbreiding van de thuiskopieheffing in de richting van mp3-spelers, harddisk-recorders en meer van soortgelijke opslagmedia werd al eerder door ingrijpen van de minister van Justitie in de vorm van een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) verhinderd. Dat ingrijpen heeft rechthebbenden vele miljoenen gekost. Acties om de minister en zijn opvolger op andere gedachten te brengen werden langs verschillende wegen en met gebruik van verschillende politieke zowel als juridische middelen door de Stichting de Thuiskopie voortgezet.

Naarmate cbo's door de jaren heen méér aan thuiskopiegelden ontvingen, voelden zij en de bij hen aangesloten rechthebbenden de achteruitgang in de thuiskopie-incasso aan den lijve.

Ook Lira had van de achteruitgang te lijden, en dan mag het aandeel van Lira in thuiskopiegelden relatief niet eens als groot aangemerkt worden.

Spectaculair echter was een arrest van het Gerechtshof Den Haag van 27 maart 2012 waarin Stichting Norma in het gelijk werd gesteld en het optreden van de Nederlandse staat ten aanzien van de thuiskopieregeling op scherpe wijze als onrechtmatig werd veroordeeld. Een juridische gebeurtenis zoals die zich maar zelden voordoet.

Dat het tot een veroordeling kwam, was in belangrijke mate te danken aan de jurisprudentie die Stichting de Thuiskopie met hulp van Cedar-medewerkers op Europees niveau tot stand had gebracht in de Opus-zaak, daarmee ondersteuning gevend aan de al langer levende gedachte dat Nederlandse rechthebbenden meer te verwachten hebben van Europa, in het bijzonder de Europese Unie en haar richtlijnen, dan van de Nederlandse overheid.

De verwachting is dat in de komende tijd de positieve gevolgen van het arrest van 27 maart 2012 gestadig voelbaar zullen worden.

10.4 Reprorecht

Lira ontvangt jaarlijks van Stichting Reprorecht ter verdeling reprorechtgelden met betrekking tot fotokopieën uit kranten, publiekstijdschriften, algemene boeken alsmede enig buitenlands geld. De gelden voor journalistieke periodieken worden onder freelancers verdeeld. Geld voor algemene boeken wordt aan de repartitie voor uitgeleende boeken toegevoegd.

De situatie rond het fotokopiëren met behulp van fotokopieermachines wordt met het jaar moeilijker. In plaats van de fotokopieermachine wordt er steeds meer gebruik gemaakt van de scanner en in digitale vorm hergebruikt. Stichting Reprorecht incasseert tot nu toe alleen een vergoeding per snel verouderende fotokopie. Andere landen, waaronder bijvoorbeeld België, incasseren per fotokopie én via een heffing op apparaten. Daar doet zich de teruggang in het aantal fotokopieën niet meteen financieel zo hard voelen.

De Stichting Reprorecht heeft besloten niet te gaan zitten wachten tot de laatste fotokopie op de laatste fotokopieermachine gemaakt en betaald is. Er werden vanaf 2011 concrete plannen ontwikkeld en uitgevoerd om ook in de digitale sfeer een incasso-mandaat van auteurs en uitgevers te verwerven, vooral gericht op het gebruik van scans en andere digitale teksten in het bedrijfsleven, waarbij Lira ambieert op grond van het eigen aansluitingscontract en het Lira-NUV-convenant over de hele linie als verdeelorganisatie voor vergoedingen voor tekstauteurs op te treden.

Stichting Reprorecht blijkt begin 2013 ver gevorderd met het verwerven van mandaten van uitgevers en het bereiken van overeenstemming over een analoge/digitale Bedrijfslicentieregeling met het VNO/MKB.

11. Lira Auteursfonds Reprorecht

Sinds 1 januari 2010 voert Lira met instemming van het Reprorecht-bestuur onder voorwaarden het beheer over het Auteursfonds van de Stichting Reprorecht, sindsdien het Lira Auteursfonds Reprorecht genoemd. Het Auteursfonds betaalt jaarlijks namens de Stichting Reprorecht reprorechtvergoedingen uit aan auteurs die zich na een oproep daarvoor aanmelden. Het gaat om auteurs die publiceren in vak- en wetenschappelijke tijdschriften en boeken en in educatieve geschriften waarvan de uitgevers zich niet bij de Stichting Reprorecht hebben aangemeld voor de reguliere repartitie waardoor hun auteurs geen reprorechtgelden dreigen te ontvangen.

Ook reprorechtgelden die in Nederland voor het buitenland worden geïnd, maar niet worden uitbetaald omdat er geen wederkerigheidscontract bestaat of alleen een zogenaamd B-contract (contracten met gesloten beurzen), komen in het Auteursfonds terecht.

En tenslotte gaat het om reprorechtvergoedingen die in opdracht van enkele Nederlandse uitgevers uit het buitenland worden verkregen en die alsnog door Reprorecht worden verdeeld volgens een verdeelsleutel waarin in geringe mate ook een aandeel voor auteurs is voorzien.

Juist door het feit dat van de gelden in het Auteursfonds de individuele rechthebbende auteurs vaak niet te achterhalen zijn (wie houdt er bij wat er uit welke bron wordt gefotokopieerd?), wordt een belangrijk deel van deze gelden noodzakelijkerwijs aan collectieve bestemmingen ten gunste van wetenschappelijke, educatieve en journalistieke auteurs uitgekeerd, de groepen aan wie de binnenkomst van deze gelden kan worden toegerekend.

12. Lira-Vevam

Eind 2009 besloot de algemene ledenvergadering van Vevam om van Vevam een regisseurs-cbo te maken door scenarioschrijvers en producenten-als-natuurlijk-persoon uit de eigen gelederen te verbannen en op die manier alleen regisseurs over te houden.

Bij Lira waren en zijn alle scenaristen welkom, de meeste scenaristen hadden zich al bij Lira aangesloten, en feitelijk heeft voor scenaristen de overgang van Vevam naar Lira dan ook al plaats gevonden.

Het probleem dat is ontstaan, is dan ook niet gelegen in de overgang van scenaristen van Vevam naar Lira, maar in het feit dat Vevam en Lira kabelgelden ontvingen voor verschillende repertoires en dat mét de Vevam-scenaristen ook het kabelgeld voor het Vevam-repertoire in de richting van Lira mee zou moeten komen. En dat repertoire was een ander repertoire dan het Lira-repertoire. Dat wil zeggen: Vevam verdeelde gelden onder scenarioschrijvers voor zogenoemd Agicoa-repertoire (onafhankelijk geproduceerde werken), Lira deed dat voor werken die met geld van de publieke omroep gefinancierd werden.

Om geen onredelijke schade toe te brengen aan Lira's bestaande uitkeringen aan scenarioschrijvers is het noodzakelijk dat uitbreiding van Lira's repertoire met enig Agicoa-repertoire daadwerkelijk financieel gecompenseerd wordt. Daarover wordt nog steeds, ook in 2012, door betrokken partijen gesproken. Scenarioschrijvers van Vevam-huize dreigen in de knel te komen, omdat zij al te lang moeten wachten op door Vevam verschuldigde kabelgelduitkeringen voor de uitzending van vooral hun speelfilms en documentaires. Daarnaast speelt voor Lira de komst van nog een heel andere groep van rechthebbenden, namelijk journalisten die zich via hun aansluiting bij Lira hun kabelrechten hebben voorbehouden.

13. E-books

E-books trokken ook in het jaar 2012 veel aandacht. Ook aandacht van cbo's als de vrijwillige collectieve beheerder Lira en de eigen-recht-organisatie Leenrecht. Voorzover e-books worden uitgeleend op e-readers, zo werd al eerder juridisch binnen het bestuur van de Stichting Leenrecht vastgesteld, gaat het om het tijdelijk ter beschikking stellen van exemplaren van werken. Dat tijdelijk ter beschikking stellen van exemplaren van werken valt onder het heersende wettelijke regime van het leenrecht waarin het verbodsrecht is vervangen door een wettelijke aanspraak op een billijke vergoeding, als gevolg waarvan er door openbare bibliotheken voor elke uitlening betaald dient te worden - hetgeen ook gebeurt en wel in de vorm van het gewone geschriftentarief per uitlening. Feit is dat het aantal uitgeleende exemplaren van e-books op e-readers snel terugloopt, nu andere distributietechnieken snel oprukken.

Anders ligt de zaak als openbare bibliotheken echt digitaal gaan uitleenen door het *online* ter beschikking stellen van gedigitaliseerde boeken. Dan gaat het niet zozeer om fysieke exemplaren en dan lijkt het er niet op dat er sprake zou zijn van uitleen in de wettelijke betekenis van het woord. Recent leidde een onderzoek naar de reikwijdte van de desbetreffende Europese richtlijn tot eenzelfde conclusie.

Het valt te voorzien dat deze nieuwe moderne digitale uitleen vanaf medio 2013 een aanvang zal nemen via een nieuw digitaal platform waarin uitgeverij en boekhandelaren gezamenlijk deelnemen en van waaruit zij ook bibliotheken kunnen bedienen. Niet - zoals bij het leenrecht - op collectieve wijze, maar door individuele contracten die naar verluidt steeds tussen één openbare bibliotheek en één specifieke uitgeverij dienen te worden gesloten, dit laatste om geen inbreuk te maken op mededingingsregels.

Voor Lira met haar collectief toe te passen digitale rechten lijkt in deze opzet voorlopig nog geen rol weggelegd, maar de praktijk moet nog bewijzen of deze distributieaanpak een kans van slagen heeft en niet stuit op administratief al te belastende effecten.

Buitendien lijken de Nederlandse bibliotheken geen genoegen te nemen met de rol die aan hen in dit model is toebedacht. Zij wensen meer eigen exploitatiemogelijkheden ten aanzien van gedigitaliseerde werken.

14. Financieel beleid: vooruitzichten

Het op gang brengen van de incasso van kabelgelden hebben bij het Lira-bestuur momenteel de hoogste prioriteit.

De incasso van leenrechtgelden zal ook de komende jaren een vaste waarde voor Lira blijken.

Dankzij de Nederlandse rechter zal de incasso van de thuishopiegelden de komende jaren gaan groeien.

Bij de reproductiegelden kan het wat de digitale opbrengsten betreft een mooie toekomst worden.

Op digitaal terrein zullen eerst de aanloopkosten die Lira in deze nieuwe activiteit heeft geïnvesteerd, nog terugverdiend moeten worden alvorens er licht aan het eind van de tunnel kan gaan branden.

Audiovisuele bronnen van collectieve inkomsten bieden hoop voor de naaste toekomst.

Bij een stagnerende structurele stijging van Lira's incasso gaan kosten zwaarder wegen. Vandaar dat voortgaande vermindering van lasten door het bestuur als zeer wenselijk wordt ervaren. Bij dat laatste wordt dan vooral gedacht aan het verminderen van automatiseringskosten door langer gebruik te maken van dezelfde geautomatiseerde systemen, ook aan het verminderen van loonkosten als gevolg van diezelfde automatisering en het profiteren van een aanzienlijke vermindering van huisvestingskosten door de verhuizing in Cedar-verband per afgelopen april 2012.

Namens het bestuur,

Kees Holierhoek,
Voorzitter Stichting Lira

Over Lira

Auteursrechtenorganisatie en belangenbehartiger

De Stichting Literaire Rechten Auteurs (Lira) is de auteursrechtenorganisatie en belangenbehartiger voor alle schrijvers en vertalers: romanciers, dichters, freelance journalisten, scenarioschrijvers, essayisten, columnisten, toneelauteurs, librettisten, tekstbewerkers, ondertitelaars en nog veel meer.

Lira beheert collectief auteursrechten van schrijvers, vertalers en journalisten. Auteurs die zich aansluiten bij Stichting Lira versterken daarmee de collectieve onderhandelingspositie van zichzelf en hun collega's. Bovendien krijgen aangeslotenen toegang tot extra vormen van dienstverlening, bijvoorbeeld ondersteuning bij contractonderhandelingen door het Contractenbureau (voor scenaristen en toneelschrijvers), advies bij professionele geschillen en zo nodig rechtsbijstand door de Stichting Rechtshulp Auteurs en hulp bij het opbouwen van een oudedagsvoorziening via het P.C. Boutensfonds.

Voor en door schrijvers

Lira is in 1986 opgericht door (de beroepsvereniging van) schrijvers en vertalers als instrument om eigen auteursrechten te beheren op terreinen waar dat individueel niet of alleen met de grootst mogelijke moeite kan. Kortom, als eigenlijk alleen collectief optreden effectief kan zijn. Deze beroepsvereniging, de overkoepelende Vereniging van Letterkundigen (VVL), maakt tegenwoordig deel uit van de Vereniging van Schrijvers en Vertalers (VSenV), die verder bestaat uit het Netwerk Scenarioschrijvers (NS) en de Freelancers Associatie (FLA).

Sinds Nieuwswaarde met Lira is samengegaan, is naast de VSenV ook de Nederlandse Vereniging voor Journalisten (NVJ) één van Lira's zogeheten 'constituerende verenigingen' geworden. Deze verenigingen voor schrijvers en journalisten hebben elk vertegenwoordigers in het bestuur van Lira. Stichting Lira wordt in meerderheid bestuurd door schrijvers, vertalers en journalisten en stelt zich geheel ten dienste van schrijvers. Op onze website www.lira.nl zijn het bestuursreglement en het reglement bestuursvergoedingen in te zien.

Lira maakt zich sterk voor een goede positie van alle schrijvende makers. Met gebruikers onderhandelt Lira over de voorwaarden en vergoedingen voor vele exploitatievormen en waar nodig onderneemt Lira collectief actie als auteursbelangen worden geschaad. Zo is bijvoorbeeld via een juridische procedure in het verleden een vergoeding bedongen voor de LiteROM-boekrecensies die eerder verschenen in verschillende dagbladen en tijdschriften. Deze worden door de overkoepelende organisatie van openbare bibliotheken sinds 1995 geproduceerd en verspreid via internetabonnementen. Inmiddels verzorgt Lira al jaren de uitkeringen van het auteursdeel van de vergoedingen voor de recensenten.

Ook voor de kabelgelden heeft Lira in het verleden gestreden: in 2005 heeft Lira met andere auteursrechtenorganisaties tegen de kabeldistributeurs een rechtszaak gevoerd en met succes, in 2010 opnieuw tegen KPN/Digitenne en eind 2012 heeft Lira UPC, Ziggo en Delta gesommeerd omdat zij vanaf 1 oktober 2012 gestopt zijn met het betalen van kabelvergoedingen.

Ook voor andere nieuwe vormen van collectief gebruik kan Lira namens de gebruikers optreden als onderhandelingspartij. Hierbij kunt u denken aan grootschalige digitaliseringsprojecten van cultureel erfgoedinstellingen. Eind 2010 sloot Lira samen met Pictoright, de organisatie voor visuele makers, een overeenkomst met de Koninklijke Bibliotheek (KB) voor het project 'Databank Digitale Dagbladen'. Begin 2013 bereikten wij opnieuw overeenstemming met de KB, ditmaal inzake een project waarbij oude tijdschriften (tot 1940) online beschikbaar werden gemaakt. Ook met andere bibliotheken en archiefinstellingen onderhandelt Lira en ook daar maken wij als het nodig is de gang naar de rechter om de belangen van de makers die wij vertegenwoordigen te borgen.

Met Ximon.nl, een non-profit initiatief om het gehele Nederlandse film- en televisieaanbod digitaal toegankelijk te maken voor consumenten, heeft Lira samen met andere auteursrechtenorganisaties in 2010 een collectieve regeling getroffen waarbij een deel van de inkomsten van dit distributieplatform wordt uitgekeerd aan rechthebbende scenarioschrijvers. Ook ten aanzien van het hergebruik van digitale knipsels uit kranten heeft Lira regelingen getroffen.

Inmiddels hebben zich bij Lira meer dan 10.000 auteurs, vertalers en freelance journalisten aangesloten. Lira keert jaarlijks in totaal aan tienduizenden binnen- en buitenlandse schrijvers geld uit: ook niet-aangeslotenen hebben recht op de wettelijke leenrecht-, thuiskopie- en reprorechtvergoedingen.

Bestuurlijke transparantie

Lira heeft als besturingsmodel een bestuursmodel: een stichting als rechtspersoon met een bestuur met eigen bevoegdheden en een jaarlijks terugkerende verantwoordingsplicht naar de aangeslotenen. Jaarlijks beleggen wij daartoe een vergadering voor onze aangeslotenen. Tijdens deze bijeenkomsten legt het bestuur verantwoording af aan de achterban over het gevoerde beleid en de behaalde resultaten. Op deze jaarvergaderingen is elke aangeslotene in de gelegenheid om vragen te stellen of het bestuur te attenderen op nieuwe beleidsmatige aandachtsgebieden, ook van het Lira Fonds. Ook worden hier door middel van stemmingen door stemrechthebbende aangesloten auteurs bestuursleden benoemd die voorgedragen worden door constituerende organisaties of rechtstreeks voorgedragen vanuit de aangesloten auteurs, zoals dat bij de functies van voorzitter en penningmeester het geval is.

Elk jaar publiceren wij een openbaar jaarverslag met een uitgebreide verantwoording van onze activiteiten en het financieel beleid, inclusief het beleid op het terrein van de sociale en culturele doeleinden van het Lira Fonds. Dit jaarverslag wordt ter beoordeling voorgelegd aan onze accountants. In de regel wordt het overleg met de accountants gevoerd door medewerkers van Cedar B.V. Indien gewenst vindt daarnaast overleg plaats tussen de accountant en de voorzitter en/of penningmeester van Lira. Het voltallige Lira-bestuur krijgt jaarlijks inzage in de bevindingen van de accountant zoals die uit zijn controle zijn voortgevloeid.

Middelenbeheer

Stichting Lira beschikt door de aard van haar activiteiten over substantiële inkomende en uitgaande geldstromen. Het beheer van (liquide) middelen is inherent risicovol. Het bestuur van Stichting Lira heeft daarom in 2006 een Statuut Middelenbeheer vastgesteld waarin het beleid met betrekking tot het beheer en beleggen van de beschikbare gelden is vastgelegd. Dit Statuut Middelenbeheer is in oktober 2012 getoetst en geactualiseerd.

Stichting Lira heeft de administratieve werkzaamheden met betrekking tot de inkomende en uitgaande geldstromen uitbesteed aan Cedar B.V. Voor het uitvoeren van deze werkzaamheden hebben stafmedewerkers van Cedar (beperkte) tekenbevoegdheden voor bankrekeningen van Stichting Lira. Binnen Stichting Lira zijn de voorzitter en penningmeester gezamenlijk rekeninghouder. Andere bestuursleden hebben geen tekenbevoegdheden. Cedar heeft binnen haar organisatie functiescheidingen gerealiseerd tussen het vaststellen van de uit te betalen bedragen, de administratieve verwerking en de daadwerkelijke autorisatie hiervan. Betalingen mogen hierbij uitsluitend plaatsvinden op basis van door het bestuur van Stichting Lira vastgestelde repartitiereglementen, goedgekeurde externe overeenkomsten of facturen van handelscrediteuren waarvan de kosten binnen de goedgekeurde begroting vallen.

Met betrekking tot het beheerde vermogen heeft Stichting Lira gekozen voor een zeer prudent middelenbeheer. Voor het middelenbeheer zijn de volgende uitgangspunten gedefinieerd:

- **Instandhouding hoofdsom**
Het beleggingsbeleid van Lira is gericht op instandhouding van de middelen die de stichting nodig heeft om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. De beleggingen van Lira dienen een belangrijke mate van zekerheid te geven met betrekking tot het garanderen van ingelegde hoofdsommen op einddatum van de belegging. De beoordeling hiervan wordt gedaan op basis van de criteria zoals vastgelegd in de Wet Financiering Decentrale Overheid (wet Fido).
- **Aanvaardbaar rendement**
Lira wenst een aanvaardbaar rendement te behalen. Als indicatie hiervoor geldt het effectieve rendement op staatsleningen met een resterende looptijd van 10 jaar.
- **Maximale beleggingstermijn**
Om te kunnen voldoen aan haar verplichtingen tegenover auteursrechthebbenden dienen voldoende relatief 'liquide' gelden aangehouden te worden. De maximale beleggingstermijn bedraagt vijf jaar.
- **Positieve beleggingscriteria**
De middelen van Lira worden beheerd via spaarrekeningen, kapitaalgegarandeerde producten en obligatieleningen. Voor het beheer worden bindende richtlijnen afgegeven voor de maximale aandelen per beleggingscategorie en per product.
- **Negatieve beleggingscriteria**
Lira kiest ervoor om te beleggen in maatschappelijk aanvaardbare producten, diensten en organisaties. Beleggingen worden uitgesloten indien ernstige negatieve effecten kunnen ontstaan op het gebied van natuurlijke hulpbronnen, ecosystemen, dierenwelzijn, volksgezondheid, milieu en/of mensenrechten. Lira kiest ervoor om uitsluitend in euro's te beleggen en om geen gebruik te maken van financiële derivaten.
- **Wet Fido**
Alle (individuele) producten waarin middelen belegd worden dienen te voldoen aan de criteria zoals gedefinieerd in de Wet Financiering Decentrale Overheid (Fido). Indien beleggingen niet langer aan de criteria (ratings) zoals in de Wet Fido voor het moment van aanschaf gedefinieerd zijn voldoen, zullen deze verkocht worden. In 2012 heeft daling van enkele ratings geleid tot wijzigingen in de samenstelling van Lira's obligatieportefeuille.
- **Verantwoordelijkheid en uitvoering middelenbeheer**
De verantwoordelijkheid voor het middelenbeheer en het beleggingsresultaat ligt bij het bestuur van Lira. Risico's als gevolg van keuzes binnen het vastgestelde beleid voor middelenbeheer liggen bij Lira. De uitvoering van het vastgestelde beleggingsbeleid ligt bij de directie en de controller van Cedar, die binnen de grenzen van dit statuut beschikkingsbevoegd zijn. De samenstelling van de beleggingsportefeuille wordt in overleg met de adviseur van de vermogensbeheerder vastgesteld door de penningmeester en de controller van Cedar. De vermogensbeheerder dient mede toe te zien op naleving van dit statuut.
- **Rapportage**
Door Cedar B.V. zal binnen 4 weken na afloop van ieder kwartaal een overzicht van de beleggingen, alsmede de behaalde rendementen aan het Bestuur worden verstrekt.

Het volledige Statuut Middelenbeheer is in te zien via www.lira.nl

Toezicht op cbo's

Een deel van de verdeelactiviteiten van Stichting Lira valt al jaren de facto onder een 'afgeleid' toezicht van het College van Toezicht collectieve beheersorganisaties Auteurs- en naburige rechten (CvTA). Het CvTA is op grond van de op 15 juli 2003 in werking getreden Wet toezicht collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten belast met het toezicht op een aantal Collectieve beheersorganisaties (cbo's) met een wettelijke taak, waaronder de stichtingen Leenrecht, Thuiskopie en Reprorecht. Lira rapporteerde in 2012 aan die drie stichtingen over de repartitieactiviteiten.

Het College ziet er onder meer op toe dat cbo's een overzichtelijke (financiële) administratie bijhouden, dat zij de verschuldigde vergoedingen voor het gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken op rechtmatige wijze en tegen redelijke beheerskosten innen en tijdig verdelen onder rechthebbenden, transparante tariefstructuren hanteren, en voldoende zijn uitgerust om hun taken naar behoren uit te voeren. Jaarlijks brengt het CvTA van de verrichte werkzaamheden verslag uit aan de Minister van Veiligheid en Justitie.

In maart 2012 heeft de Tweede Kamer een wetsvoorstel aanvaard voor een breder en sterker toezicht op cbo's. Op 5 maart 2013 is het wetsvoorstel goedgekeurd door de Eerste Kamer en het zal in werking treden op 1 juli 2013. Vanaf die datum zal het CvTA ook toezicht gaan houden op organisaties die op vrijwillige basis vergoedingen innen of verdelen, waaronder Lira. In Europa wordt intussen al geruime tijd gewerkt aan een voor EU-landen toepasselijke richtlijn voor toezicht op cbo's. Het zou kunnen gebeuren dat deze richtlijn tot wijzigingen in de Nederlandse Wet Toezicht leidt.

VOI©E

Stichting Lira is lid van de Vereniging van Organisaties die het Intellectueel eigendom Collectief Exploiteren (VOI©E). Deze brancheorganisatie van cbo's streeft ernaar het begrip voor de uitoefening van het auteursrecht en de naburige rechten te vergroten en de informatie over de werkwijze van collectieve beheersorganisaties te verbeteren. VOI©E fungeert namens de collectieve beheersorganisaties als aanspreekpunt voor vragen over de collectieve uitvoering van het auteursrecht en naburige rechten. Daarnaast vervult VOI©E de functie van meldpunt voor kritiek of klachten. Vooruitlopend op het wetsvoorstel voor een sterker toezicht op cbo's heeft VOI©E richtlijnen opgesteld ten aanzien van goed bestuur, toezicht en integriteit. In 2009 heeft Lira zich verbonden aan de gedragscode van VOI©E.

Deze VOI©E-gedragscode is in 2011 omgezet in een groot aantal bindende gedragsregels in de vorm van een keurmerk. Beheersorganisaties verdienen dit 'cbo-Keurmerk' als ze aan strikte voorwaarden voldoen na een toetsing door het Keurmerkinstituut. Het Keurmerkinstituut verricht als onafhankelijke certificerende instelling de jaarlijkse audits (controles) en controleert of voldaan wordt aan de regels voor het omgaan met rechthebbenden, zoals tijdige en volledige verdeling van de gelden binnen de kostennormering, inspraak in het beheer van gelden en normen voor de besteding van gelden aan sociaal-culturele doelen. Maar ook of voldaan wordt aan de regels voor transparantie en service aan gebruikers en betalingsplichtigen, informatievoorziening en afhandeling van eventuele klachten, met zo nodig onafhankelijke geschillenbeslechting. Daarnaast zijn richtlijnen opgesteld voor goed bestuur en integriteit. Lira ontving in 2011 het cbo-keurmerk - geldig voor een periode van drie jaar - en in 2012 is Lira's audit zonder problemen verlopen.

Klachten en bezwaren

Als Stichting Lira doen wij er alles aan om onze werkzaamheden in de keten van inning en verdeling van vergoedingen zorgvuldig uit te voeren. Om eventuele klachten binnen de voorgeschreven regels van het cbo-keurmerk te kunnen behandelen, heeft Stichting Lira een officiële klachten- en bezwarenprocedure. Klachten over bijvoorbeeld de administratieve afhandeling of bezwaren van meer principiële aard worden via deze procedure op correcte wijze afgehandeld. Meer informatie hierover vindt u op www.lira.nl. Voor klachten over de leenrechtuitkeringen heeft Lira op grond van artikel 23 van het leenrechtrepertitiereglement een speciale bestuurlijke klachtencommissie ingesteld. In 2012 ontving Lira geen enkele formele klacht over de leenrechtuitkeringen en is de bestuurlijke klachtencommissie dan ook niet bijeen gekomen.

Kerncijfers

(bedragen x € 1.000)

	2012	2011	2010	2009	2008
Balans					
Vaste activa	6.017	8.310	9.040	4.261	10.387
Vlottende activa	<u>19.092</u>	<u>13.904</u>	<u>12.358</u>	<u>18.605</u>	<u>17.860</u>
Totaal activa	<u>25.109</u>	<u>22.214</u>	<u>21.398</u>	<u>22.866</u>	<u>28.247</u>
Eigen vermogen	2.711	2.474	2.589	3.074	1.314
Te verdelen gelden	18.670	17.059	16.157	17.134	18.862
Overige schulden	<u>3.728</u>	<u>2.681</u>	<u>2.652</u>	<u>2.658</u>	<u>8.071</u>
Totaal passiva	<u>25.109</u>	<u>22.214</u>	<u>21.398</u>	<u>22.866</u>	<u>28.247</u>
Staat van baten en lasten					
Baten					
Ingehouden					
administratiekosten	1.258	1.272	1.168	1.431	714
Overige dienstverlening	112	132	56	1.085	39
Financiële baten	424	474	476	1.787	662
Totaal baten	<u>1.794</u>	<u>1.878</u>	<u>1.700</u>	<u>4.303</u>	<u>1.415</u>
Lasten					
Personeelskosten	749	1.091	1.126	1.097	903
Huisvestingskosten	136	138	145	141	130
Automatiseringskosten	251	337	285	342	241
Overige kosten	<u>421</u>	<u>427</u>	<u>649</u>	<u>964</u>	<u>641</u>
Totaal lasten	<u>1.557</u>	<u>1.993</u>	<u>2.205</u>	<u>2.544</u>	<u>1.915</u>
Exploitatieresultaat	<u>237</u>	<u>-115</u>	<u>-505</u>	<u>1.759</u>	<u>-500</u>
Te verdelen gelden					
Te verdelen per 1 januari	17.059	16.157	17.134	18.862	16.428
Incasso	15.968	14.584	13.435	13.887	15.248
Inhouding fondsen	-2.051	-1.139	-1.232	-1.082	-1.283
Overige mutaties	-70	-16	-27	2.227	0
Repartitie	<u>-12.236</u>	<u>-12.527</u>	<u>-13.153</u>	<u>-16.760</u>	<u>-11.531</u>
Te verdelen per 31 december	<u>18.670</u>	<u>17.059</u>	<u>16.157</u>	<u>17.134</u>	<u>18.862</u>

Begroting 2013

	Begroting 2013
Baten	
Ingehouden administratiekosten	1.105.000
Overige dienstverlening	125.000
Financiële baten	450.000
Totaal baten	<u>1.680.000</u>
Lasten	
Door Cedar doorbelaste personeelskosten	815.500
Door Cedar doorbelaste algemene kosten	278.300
Door Cedar doorbelaste huisvestingskosten	104.200
Automatiseringskosten	284.900
Bestuurskosten	135.500
Kosten repartitie	25.000
Kosten adviseurs	26.000
Kosten communicatie	87.000
Kosten drukwerk en porti	30.000
Contributies en bijdragen	50.000
Accountantskosten	15.000
Overige kosten	27.000
Totaal lasten	<u>1.878.400</u>
Exploitatieresultaat voor resultaatbestemming	-198.400
Resultaatbestemming	
Onttrekking aan bestemmingsreserve investeringen	-111.202
Mutatie algemene reserve	-87.198
Saldo resultaatbestemming	<u>-198.400</u>

Jaaroverzicht

Kerncijfers incasso en verdeling

	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Incasso					
Leenrechtgelden	6.819	6.865	6.845	7.149	7.343
Kabelgelden	7.763	6.156	4.708	4.714	5.493
Thuiskopiegelden	176	231	1.049	953	1.934
Reprogelden	889	1.083	479	918	291
Overige gelden	320	249	354	154	188
Totaal incasso	<u>15.968</u>	<u>14.584</u>	<u>13.435</u>	<u>13.887</u>	<u>15.248</u>
Repartitie					
Leenrechtgelden	6.780	6.723	7.709	7.711	6.939
Kabelgelden	4.120	4.150	3.565	5.490	2.674
Thuiskopiegelden	359	567	1.180	1.632	1.842
Reprogelden	805	931	558	865	0
Overige gelden	172	157	141	154	75
Totaal repartitie	<u>12.236</u>	<u>12.527</u>	<u>13.153</u>	<u>15.852</u>	<u>11.531</u>

Lira incasseerde in 2012 voor haar rechthebbenden in totaal € 16,0 miljoen (2011: € 14,6) uit binnen- en buitenland (dat laatste op grond van de wederkerige contracten die Lira met buitenlandse zusterorganisaties heeft) en keerde ruim € 12,2 miljoen (2011: € 12,5) uit.

Repartitiereglementen

Door het bestuur van Stichting Lira zijn repartitiereglementen vastgesteld. Deze reglementen worden minimaal om de drie jaar getoetst.

Repartitiereglement	Datum toetsing	Jaar van toetsing
Leenrecht Geschriften	7 december 2010	2013
Reprorecht Periodieken	31 mei 2011	2014
Thuiskopie	22 maart 2011	2014
Kabel radio	9 maart 2010	2013
Kabel tv	9 maart 2010	2013
Leenrecht Multimedia	13 december 2011	2014

Leenrechtgelden

Kerncijfers

	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Incasso					
Geschriften ¹⁾	6.488	6.530	6.489	6.249	7.198
Periodieken ²⁾	119	95	93	281	0
Audio ³⁾	11	12	12	10	17
Video ⁴⁾	113	136	96	67	0
Multimedia	73	73	134	516	99
Ontvangen uit buitenland	16	19	21	19	28
Totaal incasso leenrechtgelden	<u>6.820</u>	<u>6.865</u>	<u>6.845</u>	<u>7.142</u>	<u>7.342</u>
Repartitie					
Geschriften	6.599	6.529	7.515	7.203	6.598
Periodieken	96	123	124	188	0
Multimedia	75	54	52	300	235
Ontvangen uit buitenland	11	17	18	20	105
Totaal repartitie leenrechtgelden	<u>6.781</u>	<u>6.723</u>	<u>7.709</u>	<u>7.711</u>	<u>6.938</u>
Repartitie					
Uitgekeerd m.b.t. laatste jaar	5.934	6.028	6.505	6.891	6.341
Uitgekeerd m.b.t. oudere jaren	847	695	1.204	820	597
Totaal uitgekeerd	<u>6.781</u>	<u>6.723</u>	<u>7.709</u>	<u>7.711</u>	<u>6.938</u>
Te verdelen leenrechtgelden					
Geschriften	4.475	4.914	5.513	7.190	8.332
Periodieken	149	114	120	92	0
Audio	0	12	11	352	342
Video	0	103	228	569	0
Multimedia ⁵⁾	523	717	702	633	929
Ontvangen uit buitenland	12	7	6	3	3
Totaal te verdelen leenrechtgelden	<u>5.159</u>	<u>5.867</u>	<u>6.580</u>	<u>8.839</u>	<u>9.606</u>
Te verdelen leenrechtgelden per tijdvak					
2008 en ouder	868	2.355	4.122	7.522	9.606
2009	656	811	953	1.317	0
2010	999	1.213	1.505	0	0
2011	1.014	1.481	0	0	0
2012	1.622	7	0	0	0
Totaal te verdelen leenrechtgelden	<u>5.159</u>	<u>5.867</u>	<u>6.580</u>	<u>8.839</u>	<u>9.606</u>

- 1) In 2012 heeft Lira voor de laatste maal een – afsluitende - narepartitie leenrecht daisyROMs (gesproken boeken) uitgevoerd. Deze relatief kleine geldstroom is in bovenstaand overzicht niet gespecificeerd weergegeven maar opgenomen in de geldstroom leenrecht geschriften. In december 2011 is door uitgeverij en bibliotheken besloten dat daisyROMs voortaan uitsluitend nog aan leesgehandicapten mogen worden uitgeleend en Stichting Leenrecht ontvangt daarom geen vergoeding meer voor het uitlenen van gesproken boeken. Dit geldt niet voor luisterboeken:

anders dan daisyROMs zijn luisterboeken commerciële uitgaven die niet specifiek bedoeld zijn voor leesgehandicapten. De leenrechtvergoeding voor luisterboeken blijft bestaan en bibliotheken zullen ervoor zorgen dat de uitleningen van gesproken boeken en van luisterboeken niet door elkaar lopen.

- 2) Sinds 2009 keert Lira aan freelance journalisten de geldstroom periodieken uit. In 2008 staat deze geldstroom daarom niet gespecificeerd vermeld, maar was deze opgenomen in de geldstroom geschriften en ontving Stichting Nieuwswaarde het aandeel periodieken van Lira om uit te keren aan freelance journalisten.*
- 3) In 2010 heeft het Lira-bestuur besloten om de leenrechtgelden audio voortaan toe te voegen aan de kabel- en thuishopierepartities, in gelijke mate verdeeld over de geldstromen kabel tv, kabel radio, thuishopie audio en thuishopie video. De gegevens over de uitleningen van audioproducten worden helaas door de bibliotheken niet apart geregistreerd en de producten kennen geen unieke codering. Omdat bij gebrek aan gegevens over de werken, de titels, de rechthebbenden en de uitleningen het voor Lira onmogelijk is om titelspecifiek uit te keren, worden de leenrecht audiogelden vanaf 2010 toegevoegd aan de repartities van kabel en van thuishopie zodat de uitleenvergoedingen alsnog de juiste doelgroep bereiken.*
- 4) In 2010 heeft het Lira-bestuur besloten om de leenrechtgelden video voortaan toe te voegen aan de kabel- en thuishopierepartities. Bij deze geldstroom speelde een vergelijkbare problematiek als bij de geldstroom leenrecht audio en was een titelspecifieke gebruiksgelateerde repartitie niet mogelijk. In 2011 zijn de gelden 2006-2010 toegevoegd en uitgekeerd in de verhouding 50-50 via de repartities kabel tv en thuishopie video.*
- 5) Hoewel het saldo van de incasso en de repartitie vrijwel gelijk is gebleven, is het saldo van de te verdelen gelden afgenomen. Dit komt mede doordat in het boekjaar 2012 van het reeds eerder geïncasseerde bedrag de SoCu is ingehouden.*

De systematiek

Sinds 1996 is wettelijk geregeld dat bibliotheken voor het uitlenen van boeken (maar ook bijvoorbeeld cd's, dvd's, tijdschriften en luisterboeken) een vergoeding moeten betalen. Wetenschappelijke en schoolbibliotheken zijn hiervan overigens bij wet uitgezonderd. De wetgever heeft bij het instellen van de leenrechtregeling de auteurs mede willen compenseren voor derving van inkomsten. Immers, mensen die in de bibliotheek een boek lenen, maken gebruik van het werk van een auteur maar kopen diens boek meestal niet later alsnog in een boekwinkel. Want ze hebben het al gelezen. Hierdoor loopt een auteur natuurlijk inkomsten mis en mede om dit te corrigeren is het leenrechtstelsel ingericht. Daarnaast speelt ook een rol dat de bibliotheken de boeken die ze uitlenen, exploiteren, want ook non-profit-exploitaties als uitlenen houden een vorm van exploitatie in. Daarbij komt dat bibliotheekbezoekers via hun lidmaatschap of afzonderlijk per uitlening ook nog eens iets betalen om de boeken te mogen komen lenen. Bibliotheken houden hun uitleningen bij en betalen een vastgesteld bedrag per uitlening. Stichting Leenrecht incasseert dit geld en verdeelt het over de verschillende groepen rechthebbenden. Zo ontvangen bijvoorbeeld de uitgevers hun deel via Stichting Pro en de visuele makers hun deel via Pictoright. Stichting Lira is aangewezen om het auteursdeel uit te keren aan schrijvers en vertalers. Alle verdeelsleutels zijn terug te vinden op www.leenrecht.nl.

De verdeling door Lira

Bibliotheken leveren informatie aan Stichting Leenrecht over welke boeken ze hoe vaak hebben uitgeleend in een bepaalde periode. Een groot deel van de openbare bibliotheken in Nederland doet jaarlijks opgave en op basis van deze gegevens ontstaat een vrijwel volledig beeld van wat er zoal uitgeleend wordt. Stichting Leenrecht controleert daarbij of er voldoende geografische spreiding is bij de bibliotheken die gegevens aanleveren. Het beeld moet immers representatief zijn voor heel Nederland.

Aan één boek hebben soms meer auteurs meegeschreven. Bijvoorbeeld de oorspronkelijke auteur, de vertaler/bewerker én iemand die het voorwoord geschreven heeft. In 2011 introduceerde Lira een webportal, waar auteurs kunnen controleren of hun uitgeleende werken juist geregistreerd staan in onze databank. Daarmee verviel de noodzaak om duizenden papieren controlespecificaties toe te zenden: schrijvers kunnen tegenwoordig op ieder gewenst moment hun gegevens online controleren.

De hoogte van de vergoeding wordt bepaald aan de hand van een drietal factoren: het aantal uitleningen, de officiële boekprijs van het betreffende werk bij eerste verschijning en het aandeel van de (co)auteur of vertaler. De precieze berekeningswijze is na te lezen in het leenrechtreglement dat op te vragen is bij het bureau van Stichting Lira. Dit reglement staat ook op onze website www.lira.nl. Lira keert aan iedereen de leenrechtvergoeding uit. Dus ook aan auteurs die niet bij ons aangesloten zijn. Auteurs die nog niet bij ons bekend zijn, proberen wij op te sporen.

Bagatellenregeling

Om de administratieve last voor onze rechthebbenden te verlichten heeft het bestuur van Lira besloten vanaf 2008 een bagatellenregeling in te voeren. Wij wilden onze auteurs niet onnodig belasten met brieven, specificaties en formulieren voor een transactie van slechts een paar eurocent. Leenrechtvergoedingen onder de vijf euro werden niet direct uitgekeerd aan de rechthebbenden, maar per rechthebbende opgespaard tot een bodembedrag van vijf euro. In 2011 is een eenmalige bagateluikering gedaan en in 2012 heeft het bestuur besloten om de bagatelregeling los te laten. Met de komst van de webportal en het verdwijnen van de bijbehorende kostbare papierstroom en met de introductie van geharmoniseerd (SEPA) betalingsverkeer binnen Europa is de noodzaak van de bagatelregeling komen te vervallen.

Leenrecht in 2012

In december 2012 is ruim € 5,9 miljoen (2011: € 6,0 miljoen) aan leenrechtvergoedingen uitgekeerd over dat jaar. In totaal heeft Lira in 2012 aan 17.360 (2011: 11.731) rechthebbendeneen leenrechtvergoeding uitgekeerd over 2012 en oudere jaren.

Thuiskopiegelden

Kerncijfers

	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Incasso ^{1) 2) 3)}					
Audio	28	53	168	182	223
Video	111	161	837	695	1.677
Individueel buitenland	37	17	44	76	34
Totaal incasso thuiskopiegelden	<u>176</u>	<u>231</u>	<u>1.049</u>	<u>953</u>	<u>1.934</u>
Repartitie ⁴⁾					
Audio	80	168	286	682	217
Video	259	379	859	912	1.574
Individueel buitenland	20	20	35	38	51
Totaal repartitie thuiskopiegelden	<u>359</u>	<u>567</u>	<u>1.180</u>	<u>1.632</u>	<u>1.842</u>
Repartitie					
Uitgekeerd m.b.t. laatste jaar	285	459	847	1.178	801
Uitgekeerd m.b.t. oudere jaren	74	108	333	454	1.041
Totaal uitgekeerd	<u>359</u>	<u>567</u>	<u>1.180</u>	<u>1.632</u>	<u>1.842</u>
Te verdelen thuiskopiegelden					
Audio	86	72	199	95	256
Video	751	673	817	873	589
Individueel buitenland	144	146	147	139	100
Reserve naclaims	110	132	152	0	0
Totaal te verdelen thuiskopiegelden	<u>1.091</u>	<u>1.023</u>	<u>1.315</u>	<u>1.107</u>	<u>945</u>
Te verdelen thuiskopiegelden per tijdvak					
2008 en ouder	472	508	694	878	945
2009	179	197	122	229	0
2010	189	216	499	0	0
2011	175	102	0	0	0
2012	76	0	0	0	0
Totaal te verdelen thuiskopiegelden	<u>1.091</u>	<u>1.023</u>	<u>1.315</u>	<u>1.107</u>	<u>945</u>

- 1) De thuiskopie-incasso blijft dalen: in 2012 bedroeg Lira's incasso € 176.401, terwijl dit enkele jaren geleden - voordat de regering de regeling bevroor - nog bijna 2 miljoen was.
- 2) Vanwege de dalende incasso ten gevolge van het regeringsbeleid en de noodzaak om reserveringen op te bouwen voor dreigende claims van derden, heeft Stichting de Thuiskopie in november 2011 besloten om de repartitie van thuiskopiegelden aan verdeelorganisaties op te schorten. Alle verdeelorganisaties, dus ook Lira, hebben daarom slechts 75% van de incasso 2012 ontvangen.
- 3) Het relatief hoge incassoniveau 2010 is te verklaren door de ontvangst van een bedrag van € 234.638 dat door Stichting de Thuiskopie eerder was gereserveerd in verband met de afwikkeling van een claim van uitvoerende kunstenaars uit de Verenigde Staten.
- 4) De repartitie was in 2012 aanzienlijk hoger dan de incasso. Gezien het belang van de thuiskopievergoedingen voor onze achterban heeft het Lira-bestuur in 2012 besloten om naast de jaarlijkse toevoegingen uit de geldstromen leenrecht audio en leenrecht video ook een deel van

de nog resterende leenrecht multimedia gelden toe te voegen aan de uitkeringen. Deze gelden zijn in de afgelopen jaren door Lira voor een belangrijk deel uitgekeerd, maar nog niet volledig wegens gebrek aan de juiste gegevens met betrekking tot de rechthebbenden. Omdat audiovisuele makers deel uitmaken van de groep rechthebbenden wier werken ook multimediaal worden gebruikt, bereikte Lira door deze toevoeging alsnog de juiste doelgroep. Met dit besluit beoogde Lira om de thuiskopieuitkering 2012 tenminste nog enigszins op een redelijk niveau te houden.

De systematiek

Volgens de Auteurswet mogen consumenten van auteursrechtelijk beschermd materiaal zoals films, televisieseries, documentaires en actualiteitenprogramma's een kopie maken voor privé gebruik. Daartegenover staat dat er dan wel een redelijke vergoeding voor de rechthebbenden moet worden betaald. Deze vergoedingen worden betaald door fabrikanten en importeurs van (video)banden, cd's en dvd's en geïncasseerd door Stichting de ThuisKopie. Lira verdeelt deze vergoedingen jaarlijks onder de rechthebbende schrijvers en vertalers en vanaf het samengaan met Stichting Nieuwswaarde in 2009 ook onder freelance journalisten en programmamakers.

Al vanaf 2007 heeft de Nederlandse overheid het stelsel bevroren. Dit betekent dat de tarieven de afgelopen jaren niet zijn geïndexeerd en dat de vergoeding beperkt is gebleven tot cd's en dvd's, terwijl consumenten steeds meer kopieerden op andere, nieuwe dragers zoals harddiskrecorders, mp3-spelers, laptops en tablets, die niet onder het thuiskopiestelsel vielen. Hierdoor zijn de rechthebbenden jaarlijks miljoenen misgelopen en is geen juiste invulling gegeven aan de Auteurswet. De wet bepaalt namelijk dat een thuiskopievergoeding verschuldigd is op ieder voorwerp dat bestemd is om een werk ten gehore te brengen, te vertonen of weer te geven.

In maart 2012 heeft het Gerechtshof in Den Haag in een procedure, aangespannen door Stichting Norma tegen de Staat der Nederlanden, bepaald dat de invulling die de Nederlandse overheid de afgelopen jaren heeft gegeven aan de thuiskopieregeling niet rechtmatig is geweest en dat de Staat aansprakelijk kan worden gehouden voor de door de rechthebbenden geleden schade. De Staat is tegen die uitspraak in beroep gegaan. De uitspraak van hetzelfde hof in Den Haag in een vergelijkbare rechtszaak, aangespannen door Stichting de ThuisKopie namens alle rechthebbenden, wordt in 2013 verwacht.

Staatssecretaris Teeven had in 2011 aangekondigd dat hij het thuiskopiestelsel wil afschaffen. Lira heeft in een brief aan de staatssecretaris daarop juist gepleit voor uitbreiding van het stelsel. De Tweede Kamer heeft eind 2012 besloten - met het oog op de uitspraak van het Haagse Hof - dat de thuiskopieregeling vanaf 1 januari 2013 wordt uitgebreid met de thans gangbare dragers zoals Mp3-spelers, mobiele telefoons, harddiskrecorders etc. Deze regeling geldt in ieder geval voor één jaar maar wordt, aldus de staatssecretaris in een brief aan de Tweede Kamer in 2013, mogelijk verlengd.

De verdeling door Lira

Lira verdeelde in 2012 de thuiskopievergoedingen op basis van uitgezonden radio- en televisieprogramma's. Lira koopt bronbestanden met gegevens over televisieprogramma's: wanneer ze uitgezonden zijn, op welk net en hoe lang ze duurden. Met behulp van televisiegidsen, internet en de opgaven die onze scenaristen en journalisten zelf doen, achterhalen we welke aflevering precies is uitgezonden en wie er allemaal aan meegeschreven hebben. Lira keerde aan haar rechthebbenden (veelal scenarioschrijvers in dit geval, maar ook ondertitelaars, freelance journalisten en programmamakers) een bedrag per uitgezonden minuut uit.

Kabelgelden

Kerncijfers

	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Incasso					
TV Nederland ^{1) 2) 3)}	7.017	5.817	4.346	4.191	4.890
TV Buitenland	266	272	316	434	409
Radio Buitenland	23	33	27	35	35
Individueel buitenland	62	17	5	7	3
Overig	395	17	14	47	156
Totaal incasso kabelgelden	<u>7.763</u>	<u>6.156</u>	<u>4.708</u>	<u>4.714</u>	<u>5.493</u>
Repartitie					
TV Nederland ⁴⁾	3.869	3.894	3.216	4.854	2.326
TV Buitenland	0	0	109	134	6
Radio Nederland ⁵⁾	206	238	259	459	70
Radio Buitenland ⁶⁾	0	0	0	0	2
Individueel buitenland	45	8	4	4	121
Overig	0	10	-23	39	149
Totaal repartitie kabelgelden	<u>4.120</u>	<u>4.150</u>	<u>3.565</u>	<u>5.490</u>	<u>2.674</u>
Repartitie					
Uitgekeerd m.b.t. laatste jaar	3.234	3.746	3.403	3.390	0
Uitgekeerd m.b.t. oudere jaren	886	404	162	2.100	2.674
Totaal uitgekeerd	<u>4.120</u>	<u>4.150</u>	<u>3.565</u>	<u>5.490</u>	<u>2.674</u>
Te verdelen kabelgelden					
TV Nederland	10.302	8.409	6.666	5.482	6.671
TV Buitenland	239	272	316	435	135
Radio Nederland	44	57	33	95	161
Radio Buitenland	21	33	27	39	7
Individueel buitenland	30	15	5	5	3
Overig	625	77	70	37	1.031
Totaal te verdelen kabelgelden	<u>11.261</u>	<u>8.863</u>	<u>7.117</u>	<u>6.093</u>	<u>8.008</u>
Te verdelen kabelgelden per tijdvak					
2008 en ouder	1.025	1.960	2.709	2.965	8.008
2009	828	940	1.407	3.128	0
2010	1.412	2.393	3.001	0	0
2011	3.436	3.570	0	0	0
2012	4.560	0	0	0	0
Totaal te verdelen kabelgelden	<u>11.261</u>	<u>8.863</u>	<u>7.117</u>	<u>6.093</u>	<u>8.008</u>

1) Vanaf 1 oktober 2012 zijn de grootste distributeurs gestopt met het betalen van de kabelvergoedingen aan Lira. Lira heeft UPC, Ziggo en Delta daarom in februari 2013 gedagvaard.

- 2) *In 2012 heeft Lira op grond van afspraken gemaakt door het Rechthebbendencollectief, waarin naast Lira ook Buma, Vevam, Agicoa, Sekam en Pictoright zitting hadden, een hoger aandeel in de incasso ontvangen over de periode 2011-2012 tot 1 oktober dan over de jaren daaraan voorafgaand, met het oog op de overgang van een deel van de scenarioschrijvers van Vevam naar Lira, de buitenlandse schrijvers van onafhankelijke producties en (sinds 2009) freelance journalisten: allemaal groepen waarvoor Lira eerder nooit een vergoeding had ontvangen. Een deel van de incasso 2011 is pas in 2012 gefactureerd en ontvangen, dat verklaart mede het relatief hoge incassoniveau. In 2012 is het Rechthebbendencollectief opgehouden te bestaan en ontving Lira bovendien de vrijgevallen reserveringen voor naclaims.*
- 3) *In 2011 zijn gelden geïncasseerd met betrekking tot de jaren 2008 t/m 2010 die op grond van een overeenkomst met organisaties van rechthebbenden door Digitenne verschuldigd waren en nadat de rechthebbenden daar een kort geding over hadden aangespannen. In 2012 is voor de periode oktober-december geen kabelvergoeding meer ontvangen, maar nog wel een vergoeding van Digitenne op grond van het nog lopende contract. Ook dat is inmiddels beëindigd.*
- 4) *De incasso die Lira over 2011 ontving van Ximon voor VOD-exploitatie, is bij de repartitie in 2012 toegevoegd aan de kabeluitkeringen. Het bedrag van nog geen tweehonderd euro zou bij een titelspecifieke uitkering over meer dan duizend titels onaanvaardbare kosten met zich mee brengen.*
- 5) *Van de ontvangen kabelgelden TV Nederland wordt door Lira jaarlijks 5% uitgekeerd voor Radio Nederland.*
- 6) *De repartitie van radiogelden aan buitenlandse zusterorganisaties is inbegrepen in de repartitie van TV-gelden aan deze organisaties.*

De systematiek

Kabelmaatschappijen en soortgelijke distributeurs verkopen kabelpakketten aan consumenten. Voor de openbaarmaking van auteursrechtelijk beschermde werken hebben zij toestemming van de rechthebbenden nodig. Deze toestemming wordt bij wet en op grond van Europese Richtlijnen verplicht collectief geregeld. Sinds 1985 bestond tussen distributeurs en cbo's (verenigd in het Rechthebbendencollectief) een licentieovereenkomst op grond waarvan Lira kabelvergoedingen ontving voor de kring van rechthebbenden die wij vertegenwoordigen. Die overeenkomst is per 1 oktober 2012 door de distributeurs opgezegd zonder dat er een nieuwe regeling is getroffen.

Lira vertegenwoordigde - naast literaire auteurs en journalisten - vooral de audiovisuele schrijvers binnen het Rechthebbendencollectief, Buma de makers van muziek, Vevam de regisseurs (en tot 1 april 2010 de audiovisuele schrijvers van onafhankelijk geproduceerd werk), Pictoright de visuele makers, Sekam de Nederlandse producenten en Agicoa de buitenlandse producenten.

De afgelopen twee jaar heeft het Rechthebbendencollectief, aangevuld met Norma (cbo voor uitvoerende kunstenaars) en Sena (cbo voor uitvoerende musici) onderhandeld met omroepen, kabelexploitanten en andere aanbieders van televisiepakketten verenigd in RODAP. Het doel van de onderhandelingen was om te komen tot een regeling voor de vergoeding van auteurs voor het gebruik van hun werken op de Nederlandse radio en televisie, onder meer via kabel, catch-up, Uitzending Gemist en video-on-demand diensten. De onderhandelingen zijn eind 2012 gestrand.

Omdat Lira na de opzegging van het contract door de distributeurs en als gevolg van het stranden van de RODAP-onderhandelingen vanaf 1 oktober 2012 in het geheel geen kabelvergoedingen meer ontvangt voor de creatieve makers die zij vertegenwoordigt, heeft Lira aan de kabelexploitanten en overige distributeurs eind 2012 een licentieovereenkomst aangeboden. Inmiddels hebben diverse kabelaars een nieuwe licentieovereenkomst met Lira gesloten, maar de grootste kabelexploitanten, waaronder UPC, Ziggo en Delta, nog niet. Lira heeft daarom eind februari 2013 een dagvaarding uitgebracht.

PAM

Onder de noemer Portal Audiovisuele Makers (PAM) zijn de beroepsorganisaties Netwerk Scenarioschrijvers, Dutch Directors Guild (regisseurs) en ACT (acteurs) samen met hun

rechtenorganisaties Lira, VEVAM en NORMA in 2009 met een nieuw voorstel gekomen om audiovisuele rechten te regelen. Met PAM nodigen de makers de omroepen, producenten en distributeurs uit om in goed overleg een transparante en effectieve rechtenregeling af te stemmen.

In 2012 heeft PAM een PAMflet uitgebracht en aan de Tweede Kamer gestuurd. In het PAMflet pleiten filmmakers voor een eerlijke verdeling van de miljarden die er met de exploitatie van films en tv-series worden verdiend. De filmmakers komen met praktische verbeteringen van het wetsvoorstel Auteurscontractenrecht, dat beoogt de rechtspositie van makers en uitvoerende kunstenaars te versterken door vergoedingen voor makers collectief te innen bij de eindexploitanten.

Als cultureel ondernemers juichen filmmakers de verspreiding van films en tv-series wereldwijd via alle mogelijke platforms toe. Ook het publiek is gebaat bij een divers aanbod via internet en andere nieuwe media. Maar filmmakers delen nog niet mee in de opbrengsten van hun werk en dat is vanuit auteursrechtelijk oogpunt onaanvaardbaar. Vanuit de wetgever wordt onderkend dat de individuele maker bij de contractonderhandelingen met audiovisuele producenten bescherming nodig heeft en er wordt daarom gezocht naar oplossingen via het auteurscontractenrecht.

Op 9 februari 2012 heeft het Europese Gerechtshof uitspraak gedaan in de 'Luksan-zaak'. In deze zaak, die was aangespannen door een Oostenrijkse regisseur, Martin Luksan, was de vraag vooral welke rechten de auteurs van een filmwerk hebben en hoe de Europese lidstaten hun filmrechtregeling mogen invullen. Het Hof heeft klare taal gesproken: het is de Europese lidstaten niet toegestaan om een systeem waarbij de exploitatierechten automatisch aan de producent toekomen in hun wetgeving op te nemen. Dit zou namelijk in strijd zijn met het vrije beschikkingsrecht dat makers (zoals de hoofdregisseur, maar ook de scenarioschrijver) horen te hebben over hun eigendom. Het Hof bevestigt hiermee nog maar weer eens dat auteursrechten eigendomsrechten zijn, zoals bedoeld in het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie. Goed nieuws voor de makers in Nederland, want waar PAM pal staat voor de makers, stuurden de RODAP-leden in hun lobby nu juist aan op een dergelijk producentenauteursrecht.

De verdeling door Lira

Lira koopt bronbestanden met gegevens over televisieprogramma's: wanneer ze uitgezonden zijn, op welk net en hoe lang ze duurden. Met behulp van televisiegidsen, internet en de opgaven die onze scenaristen zelf doen, achterhalen we welke aflevering precies is uitgezonden en wie er allemaal aan meegeschreven hebben. Het beschikbare geld wordt verdeeld op basis van tijdsduur. Als er bijvoorbeeld twee schrijvers hebben gewerkt aan het scenario, delen ze samen deze opbrengst. Wij gaan er als basisveronderstelling van uit dat een ieder van die schrijvers dan een gelijk deel krijgt. Als dat anders moet, vragen wij de betrokken auteurs om gezamenlijk een andere verdeling aan te geven. Lira keert aan haar rechthebbenden (veelal scenarioschrijvers in dit geval) een bedrag per uitgezonden minuut uit. Dit bedrag varieert per jaar, omdat het budget eerlijk verdeeld moet worden over alle makers die opgave hebben gedaan. Het aantal uitzendingen waarover Lira uitkeert, bepaalt dus mede de hoogte van het 'minutagebedrag'. Voor radio-uitzendingen geldt veelal een wat lager tarief dan voor televisie-uitzendingen.

We kunnen alleen maar kabelgeld verdelen onder auteurs die zich daadwerkelijk bij ons aan hebben gesloten. Lira heeft namelijk een overdracht van recht nodig van een auteur om kabelgeld te kunnen incasseren. Wel doen wij ons uiterste best om de betrokken auteurs te vinden en hen alle informatie te verstrekken, zodat aansluiting snel kan geschieden en alsnog een uitkering kan plaatsvinden.

Reprorechtgelden

Kerncijfers

	2012	2011	2010	2009	2008
Incasso					
Kranten ¹⁾	318	385	277	387	0
Publiekstijdschriften	363	411	97	222	0
Belletrrie ²⁾	132	230	74	309	291
Individueel buitenland	76	57	31	0	0
Totaal incasso Reprogelden	889	1.083	479	918	291
Repartitie					
Kranten	400	446	341	538	0
Publiekstijdschriften	335	415	195	327	0
Individueel buitenland	69	70	22	0	0
Totaal repartitie Reprogelden	804	931	558	865	0
Repartitie					
Uitgekeerd m.b.t. laatste jaar	598	723	315	686	0
Uitgekeerd m.b.t. oudere jaren	206	208	243	179	0
Totaal uitgekeerd	804	931	558	865	0
Te verdelen Reprogelden					
Kranten	491	377	383	388	0
Publiekstijdschriften	165	102	91	224	0
Belletrrie	0	231	74	0	0
Individueel buitenland	31	25	31	0	0
Totaal te verdelen Reprogelden	687	735	579	612	0
Te verdelen Reprogelden per tijdvak					
2008 en ouder	193	220	356	612	0
2009	67	89	192	0	0
2010	102	300	31	0	0
2011	196	126	0	0	0
2012	130	0	0	0	0
Totaal te verdelen Reprogelden	687	735	579	612	0

- 1) In 2008 ontving Stichting Nieuwswaarde de geldstromen reprorechtgelden kranten en publiekstijdschriften, daarom zijn deze incassostromen pas vanaf 2009 in dit overzicht opgenomen.
- 2) De incasso belletrrie wordt toegevoegd aan de repartitie van leenrechtgelden geschriften.

De systematiek

Stichting Reprorecht is in 1974 opgericht door auteurs en uitgevers. Volgens de wet is fotokopiëren uit auteursrechtelijk beschermde werken (dag-, nieuws- of weekbladen, tijdschriften en gedeelten uit boeken) in principe toegestaan. Maar de makers van deze werken dienen hiervoor dan wel een billijke vergoeding te ontvangen. Stichting Reprorecht incasseert deze wettelijk vastgestelde vergoedingen voor het kopiëren uit auteursrechtelijk beschermd materiaal.

Sinds 2003 ontvangen alle bedrijven in Nederland met de beschikking over een kopieerapparaat een factuur van Stichting Reprorecht. Daarnaast factureert Stichting Reprorecht aan de publieke sector: onderwijs- en overheidsinstellingen, bibliotheken en andere instellingen die werkzaam zijn in het algemeen belang. Deze gebruikers kopiëren namelijk - naast eigen documenten - ook auteursrechtelijk beschermde publicaties. Uit onderzoek is gebleken dat vooral artikelen uit vaktijdschriften of bijvoorbeeld wetenschappelijke teksten en educatieve uitgaven gekopieerd worden. Doorgaans legt men sporadisch literaire boeken op het kopieerapparaat om een klein gedeelte hieruit te kopiëren. Stichting Lira ontvangt dan ook een bescheiden deel van de reprorechtgelden voor bellettrie en voegt die toe aan de repartitie van de leenrechtvergoedingen ter verdeling onder de auteurs van algemene boeken.

Anders dan het 'papieren' fotokopiëren valt het digitale kopiëren momenteel niet onder een wettelijke regeling en wordt hiervoor geen vergoeding geïncasseerd. In 2012 heeft Lira met Stichting Reprorecht verkennende gesprekken gevoerd over de verstrekking van een mandaat voor incasso voor digitaal kopiëren.

Vanaf 2009 verzorgt Lira ook de journalistieke reprorechtrepertities. Deze reprorechtgelden zijn niet bestemd voor auteurs van bellettrie maar voor freelance journalisten die geschreven bijdragen hebben geleverd aan kranten en tijdschriften. Deze geldstromen worden apart gerepartieerd.

De journalistieke reprorecht- en leenrechtuitkeringen worden op basis van een bestuursbesluit opgehoogd met de ontvangen gelden van Stichting Pro uit de CLIP- en de readerincasso. De readergelden worden betaald door onderwijsinstellingen voor overnames uit auteursrechtelijk beschermde werken in onderwijspublicaties. De CLIPgelden worden betaald door knipseldiensten en door gebruikers van knipselkranten. Stichting PRO incasseert beide geldstromen en een klein deel van de inkomsten gaat naar Lira ten behoeve van de freelance journalisten.

Van de ontvangen CLIPgelden werd 10% aan het Auteursfonds Reprorecht toegevoegd, 10% aan reprorecht publiekstijschriften en 80% aan reprorecht kranten. Van de readergelden werd 45% aan reprorecht kranten toegevoegd, 45% aan reprorecht publiekstijschriften en 10% aan leenrecht periodieken.

Digitaliseringsprojecten

Lira draagt digitalisering van cultureel erfgoed een warm hart toe en heeft daarom samen met Pictoright een collectieve licentieregeling ontworpen waarmee massadigitaliseringsprojecten op eenvoudige, efficiënte en relatief goedkope wijze legaal kunnen worden uitgevoerd. De Koninklijke Bibliotheek (KB) sloot als eerste zo'n collectieve licentieovereenkomst af voor het digitale krantenproject. Samen met vertegenwoordigers uit de cultureel erfgoedsector nam Lira de afgelopen jaren deel aan de Commissie DigiTi©E en heeft Lira de website meldpuntdigitalisering.nl in het leven geroepen, waar instellingen informatie kunnen verkrijgen. Helaas zijn er nog steeds digitaliserende instellingen, vaak overheidsdiensten, die zich weinig gelegen laten liggen aan de Auteurswet en die zonder de benodigde toestemming kranten en tijdschriften digitaliseren en online plaatsen. Waar nodig treedt Lira dan, vaak samen met Pictoright, op.

De verdeling door Lira

Jaarlijks doen journalisten opgave van de artikelen die zij hebben geschreven voor kranten en voor tijdschriften. Grondslag voor de uitkeringen is het honorarium. Bij de uitkering reprorecht kranten heeft Lira in 2012 een start gemaakt met de uitkering van de vergoedingen voor digitale krantenarchieven. De vergoedingen met betrekking tot de collectieve licentieverlening voor het krantenproject van de KB zijn in 2012 uitgekeerd middels een combinatie van een 'basisuitkering' door

toevoeging aan alle bij ons bekende freelance krantenjournalisten (zowel aangeslotenen als niet-aangeslotenen) die voor hun bijdragen aan kranten een reprorechtvergoeding ontvangen - met daarnaast een mogelijkheid tot claimen.

Auteursfonds Reprorecht

Met ingang van 2010 heeft Stichting Lira het beheer van het Auteursfonds Reprorecht overgenomen van Stichting Reprorecht. De reprorechtgelden die door Stichting Reprorecht worden geïncasseerd voor kopieën uit vak- en wetenschappelijke boeken en tijdschriften en educatieve geschriften worden door Stichting Reprorecht uitgekeerd aan uitgevers. Deze uitgevers ontvangen de vergoedingen op basis van de omzet die zij hebben behaald over hun publicaties. Volgens de wet zijn uitgevers verplicht om minstens de helft van deze reprorechtvergoedingen door te betalen aan de auteurs. Soms melden uitgevers zich niet aan voor de reguliere repartitie door Stichting Reprorecht. Soms ook geven uitgevers in overleg met Stichting Reprorecht aan dat zij niet in staat zijn tot doorbetaling aan de auteurs. Hierdoor dreigen hun auteurs de hun toekomstige reprorechtgelden mis te lopen. In 1996 heeft Stichting Reprorecht daarom het Auteursfonds ingesteld. Schrijvers die publiceren in de categorieën vak, wetenschap en onderwijs en die géén reprorechtvergoeding via hun uitgever ontvangen, kunnen bij het fonds een claim indienen.

In het verslagjaar heeft Lira aan 144 (2011: 102) auteurs een individuele uitkering uit het Auteursfonds verstrekt. Het totaal uitbetaalde bedrag was € 45.802 (2011: € 39.680). Het Auteursfonds wordt ook gevoed met reprorechtgelden die in Nederland voor het buitenland worden geïnd, maar niet worden uitbetaald (omdat er geen wederkerigheidscontract bestaat of alleen een contract waarbij geen wederkerige geldstroom hoort) en met reprorechtgelden die in opdracht van enkele Nederlandse uitgevers uit het buitenland worden verkregen. Omdat in knipselkranten ook materiaal uit de categorieën vak, wetenschap en educatie wordt gebruikt, wordt jaarlijks een percentage van de ontvangen CLIPgelden toegevoegd aan het Auteursfonds. Omdat van deze geldstromen de individuele rechthebbende auteurs meestal niet te achterhalen zijn, wordt een belangrijk deel van deze gelden aan collectieve doelen besteed. Daarbij steunt het Auteursfonds sociale en culturele doelen die ten gunste komen van wetenschappelijke, educatieve en journalistieke auteurs, omdat deze groepen met name verantwoordelijk zijn voor het repertoire waarvoor wordt geïncasseerd.

Uitgelicht

Dat Lira het belang van digitaliseringsprojecten volmondig onderkent blijkt mede uit de toekenning van bijna 60.000 euro ondersteuning vanuit het Auteursfonds Reprorecht voor het project *'Primary sources on copyright (1450-1900)* aan het Instituut voor Informatierecht van de Universiteit van Amsterdam. Dit internationale project, rondom een thema dat Lira na aan het hart ligt, is in 2008 opgezet door Prof. Lionel Bently (University of Cambridge) en Prof. Martin Kretschmer (Bournemouth University). Het project omvat de auteursrechtsgeschiedenis van Engeland, Frankrijk, Duitsland, de Verenigde Staten, Italië, Spanje en binnenkort ook Nederland. Voor meer informatie: copyrighthistory.org.

In het verslagjaar zijn de volgende toekenningen gedaan (deels in de vorm van garantstellingen) vanuit het Auteursfonds:

Organisatie	Bijdrage	Bedrag
Nieuwspost.nl	Projectondersteuning	7.500
Fonds BJP	Ondersteuning artikelen	7.500
Fonds BJP	Correspondentenprijs 2013	7.500
Fonds BJP	Aanloopkosten Lira correspondentenprijs 2013	4.000
Vereniging van Educatieve Auteurs	Onderzoek royalty-vergoedingen	10.000
Raad voor de Journalistiek	Financiële bijdrage 2012	20.000
Vereniging van Onderzoeksjournalisten	Grote Freelancersdag 2012	10.000
Vereniging voor Auteursrecht	A century of Dutch Copyright Law	5.000
Stichting Rechtshulp Auteurs	Financiële bijdrage 2012	22.000
Villamedia Uitgeverij BV	Schrijf dat Boek!	5.000
Vereniging van Onderzoeksjournalisten	Eerlijk Deel Festival	8.026
De Tegel	Financiële bijdrage 2012	3.000
Raad voor de Journalistiek	Financiële bijdrage 2013	12.500
Instituut voor Informatierecht	Primary sources on copyright	58.500
VVOJ	Trainingsdag lokale uitzoekjournalistiek	1.100
Initiatief Narratieve Journalistiek Nederland	Financiële bijdrage 2013	10.000
P.C. Boutensfonds	Financiële bijdrage 2013	8.374
		<u>200.000</u>

Overige geldstromen

Kerncijfers

	2012	2011	2010	2009	2008
Incasso ¹⁾					
Primaire rechten	180	162	140	114	188
Overig ²⁾	140	87	214	40	0
Totaal incasso overige gelden	<u>320</u>	<u>249</u>	<u>354</u>	<u>154</u>	<u>188</u>
Repartitie					
Primaire rechten	174	157	118	153	75
Overig	-2	0	23	1	0
Totaal repartitie overige gelden	<u>172</u>	<u>157</u>	<u>141</u>	<u>154</u>	<u>75</u>
Repartitie					
Uitgekeerd m.b.t. laatste jaar	8	123	2	0	0
Uitgekeerd m.b.t. oudere jaren	164	34	139	154	75
Totaal uitgekeerd	<u>172</u>	<u>157</u>	<u>141</u>	<u>154</u>	<u>75</u>
Te verdelen overige gelden					
Primaire rechten	408	403	399	378	276
Overig	64	168	167	107	26
Totaal te verdelen overige gelden	<u>472</u>	<u>571</u>	<u>566</u>	<u>485</u>	<u>302</u>
Te verdelen overige gelden per tijdvak					
2008 en ouder	357	392	417	394	302
2009	30	69	47	90	0
2010	50	73	102	1	0
2011	26	37	0	0	0
2012	9	0	0	0	0
Totaal te verdelen overige gelden	<u>472</u>	<u>571</u>	<u>566</u>	<u>485</u>	<u>302</u>

- 1) In deze geldstromen zijn diverse kleinere incassostromen ongedifferentieerd weergegeven, waaronder Literom, opvoeringsrechten, CLIP- en readergelden en incasso digitaliseringsprojecten.
- 2) De in overig inbegrepen CLIPgelden zijn t/m 2008 door Stichting Nieuwswaarde van Stichting PRO ontvangen. De gelden met betrekking tot 2009 zijn in 2010 als incasso verantwoord.

Jaarrekening 2012

Balans per 31 december 2012

(na resultaatbestemming)

ACTIVA	31 december 2012	31 december 2011
<i>Vaste activa</i>		
2.01 Financiële vaste activa	6.017.303	8.309.651
<i>Vlottende activa</i>		
2.02 Vorderingen	554.734	3.903.538
2.03 Liquide middelen	18.537.548	10.000.824
	19.092.282	13.904.362
Totaal activa	25.109.585	22.214.013
PASSIVA		
<i>Eigen vermogen</i>		
<i>Vrij besteedbaar vermogen</i>		
2.04 Algemene reserve	2.102.980	1.939.840
2.05 Bestemmingsreserve investeringen	608.282	534.640
	2.711.262	2.474.480
<i>Kortlopende schulden</i>		
2.06 Auteursfonds Reprorecht	492.386	650.069
2.07 Fonds voor Sociale en Culturele doeleinden	2.060.213	1.274.891
2.08 Te verdelen gelden	18.670.137	17.059.212
2.09 Overige schulden	1.175.587	755.361
	22.398.323	19.739.533
Totaal passiva	25.109.585	22.214.013

Exploitatierkening over 2012

	Exploitatie 2012	Begroting 2012	Exploitatie 2011
Baten			
3.01 Ingehouden administratiekosten	1.258.543	1.200.000	1.272.010
3.02 Overige dienstverlening	112.000	0	131.781
3.03 Financiële baten	423.634	510.000	474.428
Totaal baten	<u>1.794.177</u>	<u>1.710.000</u>	<u>1.878.219</u>
Lasten			
Door Cedar doorbelaste personeelskosten	749.088	778.900	1.090.583
Door Cedar doorbelaste algemene kosten	108.637	271.952	0
Door Cedar doorbelaste huisvestingskosten	135.718	136.730	138.233
3.04 Automatiseringskosten	250.513	304.943	337.087
3.05 Bestuurskosten	126.954	126.500	110.431
Kosten repartitie	16.677	35.000	15.133
Kosten adviseurs	44.169	18.500	9.216
Kosten communicatie	27.980	41.000	149.335
Kosten drukwerk en porti	17.184	40.000	57.661
Contributies en bijdragen	53.075	50.000	44.243
Accountantskosten	12.695	13.500	9.825
3.06 Overige kosten	14.705	21.000	30.849
Totaal lasten	<u>1.557.395</u>	<u>1.838.025</u>	<u>1.992.596</u>
Exploitatieresultaat voor resultaatbestemming	236.782	-128.025	-114.377
Resultaatbestemming			
Onttrekking bestemmingsreserve investeringen	-89.498	-173.247	-321.958
Toevoeging bestemmingsreserve investeringen	163.140	0	0
Onttrekking bestemmingsreserve Contractenbureau	0	0	-7.864
Mutatie algemene reserve	163.140	45.222	215.445
Saldo resultaatbestemming	<u>236.782</u>	<u>-128.025</u>	<u>-114.377</u>

Kasstroomoverzicht over 2012

	<u>2012</u>		<u>2011</u>
Kasstroom uit incasso en verdeling			
Bruto-Incasso/ontvangsten	19.459.733		11.020.984
Repartitie/verdeling	<u>-13.770.588</u>		<u>-13.720.577</u>
Kasstroom uit incasso en verdeling		5.689.145	-2.699.593
Kasstroom uit fondsen			
Ingehouden t.b.v. fondsen	2.148.331		1.383.852
Betalingen uit fondsen	<u>-1.424.580</u>		<u>-1.398.717</u>
Kasstroom uit fondsen		723.751	-14.865
Kasstroom uit bedrijfsvoering			
Ingehouden administratiekosten	1.258.542		1.272.010
Overige baten	112.000		131.781
Financiële baten	423.634		474.428
	<u>1.794.176</u>		<u>1.878.219</u>
Totaal bedrijfslasten	<u>-1.557.395</u>		<u>-1.984.736</u>
	-1.557.395		-1.984.736
Mutatie overige vorderingen	-70.493		103.724
Mutatie overige schulden	<u>-334.809</u>		<u>190.443</u>
Kasstroom uit bedrijfsvoering		-168.521	187.650
Kasstroom uit beleggingen			
Aankoop van beleggingen	-1.895.349		0
Verkoop van beleggingen	4.150.000		553.603
Overige mutaties uit beleggingen	<u>37.698</u>		<u>33.780</u>
Kasstroom uit beleggingen		2.292.349	587.383
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Mutatie overige verplichtingen	<u>0</u>		<u>143.025</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		0	143.025
Netto kasstroom		<u>8.536.724</u>	<u>-1.796.400</u>
Liquide middelen 1 januari	10.000.824		11.797.224
Liquide middelen 31 december	<u>18.537.548</u>		<u>10.000.824</u>
Mutatie liquide middelen		<u>8.536.724</u>	<u>-1.796.400</u>

Toelichtingen op de jaarrekening

Algemeen

Als collectieve beheersorganisatie van auteursrechten stelt de Stichting Lira zich ten doel zonder winstoogmerk voor zichzelf de materiële en immateriële belangen te behartigen en te bevorderen van makers van literaire, literair-dramatische en andere werken in tekstvorm alsmede muziekdramatische werken en de op deze veelsoortige teksten van schrijvers en vertalers gebaseerde audio, video, theatrale, audiovisuele en multimediale producties, al dan niet zijnde verveelvoudigingen in gewijzigde vorm van de tekst, van welke aard en in welke vorm ook, zowel analoog als digitaal, traditioneel ook wel aangeduid als de literaire en grote (of dramatische) alsook audiovisuele rechten, maar daartoe niet beperkt blijvend - een en ander in de ruimste zin des woords.

Grondslagen voor de waardering

De jaarrekening wordt opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640, Organisaties zonder winststreven. De grondslagen voor waardering van de activa en de passiva zijn hierna uiteengezet bij de toelichting op de afzonderlijke balansrubrieken; voor zover niet anders is vermeld, geschiedt de waardering tegen nominale waarde. Vorderingen zijn opgenomen voor de nominale waarde, waarbij indien noodzakelijk een voorziening voor het risico van oninbare vorderingen in mindering is gebracht. De jaarrekening is opgesteld in euro's. Voor de leesbaarheid wordt in de toelichtingen veelal gebruik gemaakt van het betreffende jaartal waar de stand per balansdatum bedoeld wordt.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar, met uitzondering van de timing van de inhouding voor Sociaal-Culturele doeleinden. Het moment van inhouding is gewijzigd van het moment waarop gelden in verdeling worden genomen naar het jaar waarin gelden geïncasseerd worden.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de op repartities in het jaar gerealiseerde administratiekosten, interest en overige baten enerzijds en de op het jaar betrekking hebbende lasten anderzijds. Verliezen worden genomen in het jaar dat zij voorzienbaar zijn.

De door Stichting Lira geïncasseerde gelden worden niet verantwoord als omzet van de stichting maar als een schuld aan de rechthebbenden. Presentatie hiervan vindt derhalve plaats in de balans onder balanspost 2.08 Te verdelen gelden. De Stichting Lira heeft met Cedar B.V. een dienstverleningscontract afgesloten, waarbij Cedar B.V. de huisvesting, personele inzet en facilitaire diensten levert voor Stichting Lira en Stichting Lira Fonds. De kosten met betrekking tot Stichting Lira Fonds worden door Stichting Lira doorbelast aan Stichting Lira Fonds.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens het door het College van Toezicht Auteursrecht voorgeschreven model.

Verbonden partijen

Cedar B.V. kan worden aangemerkt als verbonden partij aangezien Stichting Lira is vertegenwoordigd in het bestuur van Stichting Cedar. Stichting Cedar bezit 100% van de aandelen in Cedar B.V. Op basis van de afgesloten dienstverleningsovereenkomst worden de operationele activiteiten en bestuurlijke ondersteuning uitgevoerd door of middels Cedar B.V. De hiervoor door Cedar gemaakte kosten worden doorbelast.

Stichting Lira Fonds kan worden aangemerkt als verbonden partij aangezien de bestuursleden van Stichting Lira tevens het bestuur van Stichting Lira Fonds vormen. Stichting Lira Fonds is een algemeen nut beogende instelling die de vanuit Stichting Lira beschikbare subsidies voor sociale- en culturele doeleinden verdeelt.

Toelichtingen op de balans

2.01 Financiële vaste activa

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Effecten ¹⁾	5.092.303	7.384.651
Lening Pensioenfonds der Vereniging voor Schrijvers en Vertalers ²⁾	<u>925.000</u>	<u>925.000</u>
Totaal financiële vaste activa	<u>6.017.303</u>	<u>8.309.651</u>

1. Effecten

Stand per 1 januari	7.384.651	7.972.033
Bij: - Aankoop effecten	1.895.349	0
Af: - Verkoop effecten	-4.150.000	-570.482
Af: - Amortisatie kostprijs effecten	<u>-37.697</u>	<u>-16.900</u>
Stand per 31 december	<u>5.092.303</u>	<u>7.384.651</u>

De onder financiële vaste activa opgenomen effecten die bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de onderneming duurzaam te dienen, worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. De koersverschillen ten tijde van aankoop van de effecten worden afgeschreven over de looptijd van de beleggingen. De nominale waarde van de effecten is € 4.850.000 (2011: € 7.350.000). De actuele waarde bedraagt € 5.275.216 (2011: € 7.426.470).

De verkopen betreffen een afgelopen kapitaalgegarandeerd product en de verkoop van obligaties welke niet langer aan de door Stichting Lira gestelde ratings voldoen. De aankopen betreffen de aankoop van obligaties ter vervanging van de verkochte obligaties.

Stichting Lira heeft beleggingen in obligatieleningen en (per einddatum) kapitaalgegarandeerde producten. Risicodekking hiervan is conform de Wet Financiëring Decentrale Overheden (FIDO) en zoals vastgelegd in het Statuut Middelenbeheer van de Stichting.

2. Lening Pensioenfonds der Vereniging voor Schrijvers en Vertalers

In 2002 is door de Stichting Lira een overeenkomst voor een renteloze geldlening afgesloten met het Pensioenfonds der Vereniging voor Schrijvers en Vertalers voor een bedrag van € 605.000. In 2003 is deze lening verhoogd naar € 925.000. Voor deze lening heeft Stichting Lira een aandeel in de waarde van het Van Deijsselhuis als onderpand gekregen. Eventuele waarderingsverschillen zullen ten laste of ten gunste van het Fonds voor Sociale en Culturele doeleinden komen.

2.02 Vorderingen

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Debiteuren	189.783	52.874
Nog te ontvangen rente	233.697	218.455
Nog te factureren bedragen	236	3.629.853
Nog te vorderen omzetbelasting	73.411	0
Overige vorderingen en overlopende activa ¹⁾	<u>57.607</u>	<u>2.356</u>
Totaal overige vorderingen	<u><u>554.734</u></u>	<u><u>3.903.538</u></u>

Alle vorderingen en overlopende activa hebben een resterende looptijd kleiner dan 1jaar.

1) In de overige vorderingen en overlopende activa is een bedrag van € 57.052 opgenomen inzake te ontvangen creditfacturen van Cedar B.V.

2.03 Liquide middelen

Bankrekeningen	52.071	532.761
Spaar- en depositorekeningen	<u>18.485.477</u>	<u>9.468.063</u>
Totaal liquide middelen	<u><u>18.537.548</u></u>	<u><u>10.000.824</u></u>

Voor spaarrekeningen worden de gebruikelijke rentevoorwaarden gehanteerd.

2.04 Algemene reserve

Stand per 1 januari	1.939.840	1.724.395
Mutatie uit resultaatbestemming	<u>163.140</u>	<u>215.445</u>
Stand per 31 december	<u><u>2.102.980</u></u>	<u><u>1.939.840</u></u>

De algemene reserve heeft als doel de continuïteit van de uitvoering van de werkzaamheden van de stichting te waarborgen. Het streven is om de reserve te bepalen op anderhalf maal de exploitatiekosten van het voorgaande boekjaar, rekening houdend met nog te behalen resultaat uit te verdelen gelden. Vanuit de bestemming van het exploitatieresultaat over 2012 ad € 236.782 (2011: € -114.377) wordt € 163.140 (2011: € 215.445) gedoteerd aan de algemene reserve.

2.05 Bestemmingsreserve investeringen

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Stand per 1 januari	534.640	856.598
Af: Afschrijvingskosten MAX	0	-117.033
Af: Kosten webportal	-3.977	-79.822
Af: Digitaliseringsprojecten	-76.794	-75.576
Af: Implementatie IPI Cisac	-506	0
Af: Kosten PAM	-8.221	-12.952
Af: Kosten jubileum 25 jaar Stichting Lira	0	-36.575
	<u>-89.498</u>	<u>-321.958</u>
Bij: Toevoeging vanuit resultaatbestemming	163.140	0
Stand per 31 december	<u>608.282</u>	<u>534.640</u>

Deze reserve is gecreëerd met als doelstelling activiteiten te bekostigen die relatief grote financiële offers vragen of welke verondersteld worden te leiden tot toekomstige incasso.

2.06 Auteursfonds Reprorecht

Stand per 1 januari	650.069	686.853
Bij: Ontvangen van Stichting Reprorecht	60.696	103.384
Bij: Vrijval subsidies	5.157	0
Bij: Toevoeging CLIP-gelden	22.266	5.577
Af: Uitgekeerd aan rechthebbenden	-45.802	-39.680
Af: Toegekende subsidies	-200.000	-106.065
Stand per 31 december	<u>492.386</u>	<u>650.069</u>

2.07 Fonds voor Sociale en Culturele doelen

Stand per 1 januari	1.274.891	1.257.274
Bij: - Inhouding SoCu	2.051.569	1.138.477
Bij: - Inhouding SoCu individuele repartities	8.644	136.414
Af: - Beschikbaar gesteld aan Stichting Lira Fonds	-1.274.891	-1.257.274
Stand per 31 december	<u>2.060.213</u>	<u>1.274.891</u>

Op de in verdeling gebrachte gelden wordt veelal een inhouding voor sociale- en culturele doelen gedaan. Stichting Lira stelt de gelden in principe volledig beschikbaar aan Stichting Lira Fonds, welke geregistreerd staat als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Stichting Lira Fonds besteedt deze gelden zowel aan culturele projecten die het gebruik en de ontwikkeling van literaire en dramatische werken bevorderen als aan sociale doelen die de positie van de rechthebbenden van Stichting Lira in brede zin bevorderen.

Met ingang van 2012 wordt door een stelselwijziging de inhouding ten behoeve van het Fonds voor Sociale en Culturele doelen verantwoord in het jaar van incasso in plaats van in het jaar waarin gelden in verdeling werden genomen. Het eenmalige effect van deze wijziging is een hogere inhouding in 2012 van circa € 582.000.

2.08 Te verdelen gelden

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Stand per 1 januari	17.059.212	16.157.419
Incasso ¹⁾	15.968.216	14.583.602
Inhouding voor sociaal-culturele doelen ²⁾	-2.051.569	-1.138.477
Overige mutaties ³⁾	-69.871	-15.983
Repartitie ⁴⁾	-12.235.851	-12.527.349
Stand per 31 december ⁵⁾	<u>18.670.137</u>	<u>17.059.212</u>

Incasso

Leenrechtgelden	6.820.076	6.864.936
Kabelgelden	7.763.166	6.156.152
Thuiskopiegelden	176.402	230.551
Reprogelden	889.085	1.082.902
Overige gelden	319.487	249.061
Totaal incasso	<u>15.968.216</u>	<u>14.583.602</u>

Inhouding voor sociaal-culturele doelen

Leenrechtgelden	-680.017	-660.337
Kabelgelden	-1.310.148	-396.259
Thuiskopiegelden	-24.168	-74.671
Reprogelden	-36.254	-6.672
Overige gelden	-982	-538
Totaal inhouding	<u>-2.051.569</u>	<u>-1.138.477</u>

Op de in verdeling gebrachte gelden wordt veelal een inhouding voor sociale- en culturele doelen gedaan. Voor de in verdeling gebrachte kabelgelden, leenrechtgelden, thuiskopiegelden en aan de leenrechtrepartitie toegevoegde reprogelden bedraagt deze inhouding 10%.

1) *Overige mutaties*

Leenrechtgelden	-69.034	-194.176
Kabelgelden	64.444	136.233
Thuiskopiegelden	275.489	117.970
Reprogelden	-95.516	10.453
Overige gelden	-245.254	-86.463
Totaal incasso	<u>-69.871</u>	<u>-15.983</u>

De Overige mutaties hebben in 2012 met name betrekking op een onttrekking t.b.v. juridische kosten. Daarnaast zijn op grond van bestuursbesluiten gelden geheralloceerd naar specifieke repartities.

Repartitie

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Leenrechtgelden	-6.780.083	-6.723.399
Kabelgelden	-4.120.092	-4.149.637
Thuiskopiegelden	-358.823	-566.901
Reprogelden	-804.600	-930.563
Overige gelden	-172.253	-156.849
Totaal repartitie	<u>-12.235.851</u>	<u>-12.527.349</u>

Te verdelen gelden per 31 december

Leenrechtgelden	5.158.422	5.867.475
Kabelgelden	11.260.666	8.863.296
Thuiskopiegelden	1.091.197	1.022.298
Reprogelden	687.679	734.965
Overige gelden	472.173	571.178
Totaal te verdelen gelden	<u>18.670.137</u>	<u>17.059.212</u>

Te verdelen gelden per tijdvak

2008 en ouder	2.915.650	5.435.891
2009	1.761.161	2.105.843
2010	2.750.519	4.195.161
2011	4.847.093	5.315.552
2012	6.395.714	6.765
Totaal te verdelen gelden	<u>18.670.137</u>	<u>17.059.212</u>

2.09 Overige schulden

Handelscrediteuren ¹⁾	59.599	181.191
Repartitiedebiteuren	929.820	344.305
Subsidiedebiteuren	141.065	44.952
Omzetbelasting	0	150.630
Overige schulden en overlopende passiva ²⁾	45.103	34.283
Totaal overige schulden	<u>1.175.587</u>	<u>755.361</u>

1) In de handelscrediteuren is een bedrag van € 37.026 (2011: € 169.602) opgenomen voor Cedar B.V.

2) In de overige schulden en overlopende passiva is een bedrag van € 12.332 opgenomen voor bestuursleden.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Op basis van de dienstverleningsovereenkomst met Cedar B.V. heeft Stichting Lira de verplichting om bij beëindiging van deze overeenkomst een vergoeding te betalen voor haar aandeel in de langlopende huisvestingskosten van Cedar B.V., alsmede een vergoeding voor de kosten die Cedar B.V. zou moeten maken voor de beëindiging van de arbeidsovereenkomsten van de direct ten behoeve van de stichting werkzame medewerkers.

De verplichting ultimo 2012 is conform de in de dienstverleningsovereenkomst tussen Cedar B.V. en Stichting Lira vastgestelde berekeningswijze vastgesteld op € 609.361 (2011: € 931.240).

Toelichting op de exploitatierekening

3.01 Ingehouden administratiekosten

	<u>2012</u>	<u>Begroting 2012</u>	<u>2011</u>
Leenrechtgelden	669.375		659.079
Kabelgelden	417.925		401.358
Thuiskopiegelden	36.115		59.383
Reprogelden	117.237		139.914
Overige gelden	17.891		12.276
Totaal ingehouden administratiekosten	<u>1.258.543</u>	<u>1.200.000</u>	<u>1.272.010</u>

De inhoudingspercentages voor de administratiekosten van Stichting Lira worden jaarlijks gelijktijdig met de begroting vastgesteld door het bestuur. Hierbij wordt rekening gehouden met de complexiteit van de desbetreffende geldstroom en het hieraan toe te rekenen kostenaandeel ten opzichte van de totale exploitatie van Stichting Lira. Voor zover niet anders bepaald wordt op de gereparteerde gelden 10% administratiekosten in mindering gebracht. Op repartities leenrechtgelden en reproprechtgelden aan freelance journalisten wordt 15% administratiekosten ingehouden. De norm voor kosten van beheer en administratie is vastgesteld op 15% en is in 2012 niet overschreden.

3.02 Overige dienstverlening

Overige dienstverlening	112.000		123.917
Diverse baten	0		7.864
Totaal overige dienstverlening	<u>112.000</u>	<u>0</u>	<u>131.781</u>

De overige dienstverlening bestaat uit de ontvangen vergoeding voor kosten van personele inzet en huisvesting voor dienstverlening aan derden.

3.03 Financiële baten

Rentebaten uit effecten	154.025		177.104
Rentebaten uit bank- en spaarrekeningen	297.775		331.103
Resultaat uit verkoop effecten	-28.166		-16.879
Amortisatie kostprijs effecten	0		-16.900
Totaal financiële baten	<u>423.634</u>	<u>510.000</u>	<u>474.428</u>

3.04 Automatiseringskosten

Door Cedar doorbelaste automatiseringskosten	224.943	224.943	264.597
Kosten consultancy IT	10.500	10.000	0
Kosten webportal	8.977	25.000	66.618
Overige automatiseringskosten	6.093	45.000	5.872
Totaal automatiseringskosten	<u>250.513</u>	<u>304.943</u>	<u>337.087</u>

3.05 Bestuurskosten

	<u>2012</u>	<u>Begroting 2012</u>	<u>2011</u>
Vaste vergoedingen bestuur	37.620	38.000	36.774
Presentiegelden bestuur	15.666	30.000	24.070
Externe bestuurskosten	54.002	35.000	31.391
Overige bestuurskosten	19.666	23.500	18.196
Totaal Bestuurskosten	<u>126.954</u>	<u>126.500</u>	<u>110.431</u>

Post jaarrekening

Vaste vergoedingen bestuur
Presentiegelden
Externe bestuurskosten

Met betrekking tot

Stichting Lira	37.620
Stichting Lira	15.666
Externe vertegenwoordiging Stichting Lira	10.601
Contractenbureau	1.238
Federatie Auteursrechtsbelangen	990
Stichting Leenrecht	3.200
Stichting Lira Fonds	578
P.C. Boutensfonds	1.320
PAM	1.568
Reis en onkostenvergoedingen	5.453
SRA	4.620
St. Dramaastricht	1.485
Vevam	1.320
VvA	1.402
Woutertje Pieterse Prijs	825
Voice/Starbel	3.052
VSenV / VVL / VEA	2.640
Overige presentiegelden	13.710
Stichting Lira	19.666
	<u>126.954</u>

Overige bestuurskosten

3.06 Overige kosten

	<u>2012</u>	<u>Begroting 2012</u>	<u>2011</u>
Bankkosten	12.851	16.000	14.958
Overige kosten	1.854	5.000	15.891
Totaal overige kosten	<u>14.705</u>	<u>21.000</u>	<u>30.849</u>

Analyse van verschillen tussen exploitatierekening en begroting

Overige dienstverlening	Deze bate bestaat uit een niet begrote vergoeding voor kosten van personele inzet en huisvesting voor dienstverlening aan derden.
Financiële baten	Deze baten zijn lager dan begroot door een niet verwachte verdere daling van de rente
Door Cedar doorbelaste algemene kosten	Deze kosten zijn lager uitgevallen door een incidenteel lagere doorbelasting
Automatiseringskosten	Deze kosten zijn lager dan begroot door uitstel naar 2013 van een automatiseringsproject
Kosten repartitie	Deze kosten zijn lager dan begroot doordat er minder externe databestanden zijn aangekocht.
Kosten adviseurs	Deze kosten zijn hoger door niet begrote kosten voor juridische procedures
Kosten drukwerk en porti	Deze kosten zijn lager dan begroot door toenemend gebruik van de webportal

Ondertekening jaarrekening

Hoofddorp, 7 mei 2013

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'C.P.A. Holierhoek', with a long horizontal flourish underneath.

Dhr. C.P.A. Holierhoek
Voorzitter

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. Verhoef', with a long horizontal flourish extending to the right.

Dhr. M. Verhoef
Penningmeester

Overige gegevens

Samenstelling bestuur en bureau

De bestuursleden van Stichting Lira worden gekozen door onze achterban en zijn deskundig op hun vakgebied. Zij hebben beroepservaring als schrijver, vertaler of freelance journalist en belangstelling voor de voorwaarden waaronder schrijvers, vertalers en journalisten in Nederland werken. Zij hebben kennis van het auteursrecht en bij voorkeur bestuurlijke ervaring. De door de constituerende organisaties voorgedragen bestuursleden zijn lid van de VSenV resp. van de NVJ. De bestuursleden van Lira vervullen, deels qualitate qua, ook andere bestuursfuncties en/of hebben zitting in comités of commissies. De bestuursleden van Stichting Lira worden benoemd voor een periode van 3 jaar en kunnen worden herbenoemd. Er is geen maximale zittingsduur, aangezien het moeilijk is om goede bestuurders te vinden en het bestuurslidmaatschap van Lira tijd, kennis en ervaring vereist.

De samenstelling van het bestuur van Stichting Lira in 2012 was als volgt:

Kees Holierhoek

- Voorzitter van Stichting Lira
 - Jaar van eerste benoeming: 1986
 - Jaar van herbenoeming: 2012
- Voorzitter Stichting Lira Fonds
- Voorzitter Stichting Cedar
- Voorzitter Stichting Contractenbureau
- Voorzitter Stichting Auteursraad
- Voorzitter Stichting Rechtshulp Auteurs
- Voorzitter Stichting Dramaastricht
- Voorzitter Secties Geschriften en Multimedia van Stichting Leenrecht
- Vice-voorzitter Stichting Reprorecht
- Penningmeester Stichting Federatie Auteursrechtbelangen
- Penningmeester Stichting Pensioenfonds der Vereniging van Schrijvers en Vertalers
- Penningmeester Stichting Onderhandelingen Leenvergoedingen
- Penningmeester en secretaris Stichting Leenrecht
- Bestuurslid Stichting Audiovisuele Export
- Lid Commissie van belanghebbenden bij het VOI©E-keurmerk voor cbo's

De voorzitter is onafhankelijk bestuurslid en wordt benoemd door de vergadering van aangeslotenen op niet-bindende voordracht.

Tijs van den Boomen

- Vice-voorzitter van Stichting Lira
 - Jaar van eerste benoeming: 2003
 - Jaar van herbenoeming: 2011
- Vice-voorzitter Stichting Lira Fonds
- Bestuurslid Stichting P.C. Boutensfonds
- Voorzitter Adviescommissie van Stichting Lira Fonds

De vice-voorzitter is in het bestuur benoemd op bindende voordracht van de VSenV.

Rien Verhoef

- Penningmeester van Stichting Lira
 - Jaar van eerste benoeming: 1996
 - Jaar van herbenoeming: 2010
 - Penningmeester Stichting Lira Fonds
 - Bestuurslid Stichting Rechtshulp Auteurs
 - Bestuurslid Stichting P.C. Boutensfonds
 - Bestuurslid VertalersVakschool Amsterdam
 - Bestuurslid Stichting Vertaalverhaal
 - Bestuurslid Sectie Geschriften van Stichting Leenrecht
 - Lid Organisatiecomité jaarlijkse Literaire Vertaaldagen
 - Lid Raad van Advies van het Expertisecentrum Literair Vertalen

De penningmeester is onafhankelijk bestuurslid en wordt benoemd door de vergadering van aangeslotenen op niet-bindende voordracht.

Robert Alberdingk Thijm

- Secretaris van Stichting Lira
 - Jaar van eerste benoeming: 2005
 - Jaar van herbenoeming: 2011
 - Secretaris Stichting Lira Fonds
 - Bestuurslid Stichting Rechtshulp Auteurs
 - Penningmeester Stichting Audiovisuele Export
 - Lector/adviseur Vlaams Audiovisueel Fonds
 - Deelnemer aan het EU Media Futures Forum
 - Lid Board of Patrons van de Society of Audiovisual Authors (SAA)

De secretaris is in het bestuur benoemd op bindende voordracht van de VSenV.

Tsead Bruinja

- Bestuurslid van Stichting Lira
 - Jaar van eerste benoeming: 2007
 - Jaar van herbenoeming: 2010
 - Bestuurslid Stichting Lira Fonds
 - Bestuurslid Stichting Jo Peters Poëzieprijs (opgeheven 2012)
 - Bestuurslid Sectie Geschriften van Stichting Leenrecht
 - Commissielid Film Digitale Media Letteren voor de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur
 - Commissielid Letteren voor de Raad voor Cultuur Rotterdam
 - Jurylid voor de Fedde Schurer Prijs
 - Jurylid voor de El Hizrja Schrijfwedstrijd

- Lid Comité van Aanbeveling van Passionate Bulkboek
- Lid Adviescommissie van Stichting Lira Fonds

Tsead Bruinja is in het bestuur benoemd op bindende voordracht van de VSenV.

Kees Schaepman

- Bestuurslid van Stichting Lira
 - Jaar van eerste benoeming: 2012
 - Jaar van herbenoeming: n.v.t.
- Bestuurslid Stichting Lira Fonds
- Assessor Sectie CLIP van Stichting Pro
- Voorzitter Stichting Medeo
- Lid Mediacommissie D 66
- Lid Redactiecommissie The Broker
- Lid Advisory Board Transitions
-

Kees Schaepman is in het bestuur benoemd op bindende voordracht van de NVJ. Tot 9 juni 2012 werd die zetel vervuld door Maria Genova.

Sophie Kassies

- Bestuurslid van Stichting Lira
 - Jaar van eerste benoeming: 2012
 - Jaar van herbenoeming: n.v.t.
- Bestuurslid Stichting Lira Fonds
- Penningmeester en secretaris VvL
- Penningmeester en secretaris Werkgroep Theater van de VvL
- Lid Adviescommissie van het Kunstproductiefonds Oost-Nederland
- Secretaris Stichting Moment
- Penningmeester en secretaris Stichting Fuga

Sophie Kassies is in het bestuur benoemd op bindende voordracht van de VSenV.

Door Stichting Lira worden de volgende bestuursprofielen gehanteerd:

A. Profiel van Lira-bestuurder, voor te dragen door de VSenV:

- wanneer voorgedragen door de VSenV: lid van de VSenV
- met beroepservaring als schrijver, vertaler en/of journalist
- met gebleken belangstelling voor de voorwaarden waaronder schrijvers, vertalers en freelance-journalisten in Nederland werken
- positief staande tegenover collectief beheer van auteursrechten waar dat vanuit een oogpunt van belangenbehartiging en/of efficiency als wenselijk en soms als noodzakelijk moet worden gezien
- in staat tot het beargumenteren en formuleren van een onafhankelijk oordeel
- bij voorkeur met enig gevoel voor/kennis van/inzicht in het auteursrecht
- ervaring als bestuurder van een auteursorganisatie of een collectief beheersorganisatie strekt tot aanbeveling
- indien nodig om de VSenV-afdelingen in het Lira-bestuur vertegenwoordigd te houden: afkomstig uit bedoelde afdelingskringen

- goed passend in het bestuur van Lira
 - met betrokkenheid bij de behartiging van belangen van makers in de zin van de Auteurswet
 - qua gedrag integer handelend
 - met een ruime bereidwilligheid om met de achterban van Lira te communiceren
- B. Profiel van Lira-bestuurder, voor te dragen door de NVJ:
- wanneer voorgedragen door de NVJ: lid van de NVJ
 - met beroepservaring als freelance journalist
 - met gebleken belangstelling voor de voorwaarden waaronder freelance journalisten in Nederland werken
 - positief staande tegenover collectief beheer van auteursrechten waar dat vanuit een oogpunt van belangenbehartiging en/of efficiency als wenselijk en soms als noodzakelijk moet worden gezien
 - in staat tot het beargumenteren en formuleren van een onafhankelijk oordeel
 - bij voorkeur met enig gevoel voor/kennis van/inzicht in het auteursrecht
 - ervaring als bestuurder van een journalistenorganisatie of een collectief beheersorganisatie strekt tot aanbeveling
 - goed passend in het bestuur van Lira
 - met betrokkenheid bij de behartiging van belangen van makers in de zin van de Auteurswet
 - qua gedrag integer handelend
 - met een ruime bereidwilligheid om met de achterban van Lira te communiceren
- C. Profiel onafhankelijke, in de zin van: niet door constituerende verenigingen bindend voorgedragen Lira-bestuursleden, maar rechtstreeks voor te dragen en te benoemen door de vergadering van aangeslotenen, en bij gebreke daarvan het zittende bestuur, waarbij de vergadering van aangeslotenen en bij gebreke daarvan het zittende bestuur vrij zijn voor te dragen en te benoemen wie zij willen voordragen en benoemen, maar met een voorkeur voor:
- iemand met een gebleken belangstelling voor de voorwaarden waaronder makers van teksten in Nederland werken en een gebleken affiniteit met de beroepsgroep;
 - positief staande tegenover collectief beheer van auteursrechten waar dat vanuit een oogpunt van belangenbehartiging en/of efficiency als wenselijk en soms als noodzakelijk moet worden gezien
 - met kennis van/inzicht in het auteursrecht en auteursrechtelijke contracten
 - in het bezit van competenties waaraan in het bestuur van Lira behoefte bestaat
 - in staat tot het beargumenteren en formuleren van een onafhankelijk oordeel
 - ervaring als maker van auteursrechtelijk beschermde werken en/of als bestuurder van een auteursorganisatie, een collectieve beheersorganisatie of een verwante organisatie strekt tot aanbeveling
 - goed passend in het bestuur van Lira
 - met betrokkenheid bij de behartiging van belangen van makers in de zin van de Auteurswet - qua gedrag integer handelend
 - met een ruime bereidwilligheid om met de achterban van Lira te communiceren

Stichting Lira heeft op basis van een dienstverleningscontract de uitvoering van haar activiteiten ondergebracht bij het Centrum voor Dienstverlening Auteurs- en aanverwante Rechten (Cedar B.V.). Cedar voerde in 2012 de volledige facilitaire dienstverlening uit voor zes auteursrechtenorganisaties: Stichting Leenrecht, Stichting Pro, Stichting Lira, Stichting Reprorecht, Stichting De Thuis kopie en Vereniging Vevam. Daartoe behoren diensten als juridische zaken, financiële administratie, communicatie, huisvesting en personeelszaken. Daarnaast neemt Stichting Lira deel in het bestuur van Stichting Cedar, de aandeelhouder van Cedar B.V.

Cedar B.V. stond in 2012 onder leiding van de heer Hein van Leeuwen. Het bureau van Stichting Lira is het uitvoeringsorgaan van het Bestuur van de Stichting. De uitvoering op bureauniveau wordt verzorgd door Cedar B.V.

Correspondentieadres:

Stichting Lira
Postbus 3060
2130 KB Hoofddorp

Telefoon: 023-870 0202
Email: lira@cedar.nl
Website : www.lira.nl

Controleverklaring